

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Kéziratokat vissza nem adjuk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 666.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társaság.

Szerkesztik:

dr. Buza Barna és dr. Székely Albert

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közlünk.

A béke ünnepe.

„Békessége legyen a földön minden jó embernek.“

„Szálljon be sziveinkbe karácsony napján a világot megváltó isteni szeretet, szálljon le hazánkra a menyország békessége.“

„Szeretettel és békességgel teljék meg minden ember szive annak a születésnapján, aki szeretetével megváltotta bűneitől az emberiséget.“

Nem — ne csúfolódjunk. Keserü gúny ez nagyon.

Szeretet, béke — kinek jut ma eszébe ez a két szó nagy Magyarországon?

A föld nincs olyan messze az égtől, a pokol nincs olyan messze a menyországtól, mint amilyen messze van a magyar nemzet a békétől és a szeretettől.

Szeretet és béke: ez ma az ünnepi jelszava a keresztyén emberiségnek.

Nálunk más az uralkodó jelszó: nyomor és szenvedés!

Az ég uralkodója a béke és szeretet kettős áldását küldi ezen a napon a föld lakóira.

Mihozánk nem jut el ez az áldás. Nagyon is sűrű, nagyon is sötét az a felhő, amely Bécs felől szállva beborította felettünk az eget. Nem tud azon keresztülhatolni az égi ajándék melege és ragyogása. Mi csak a földi hatalom kettős ajándékát érezzük: a nyomort és a szenvedést.

Más nemzetek boldog emberei megjelenni látják Karácsony éjszakáján a megváltó eljövételét hirdető betlehemi csillag fényét. A mi egünkön csak egy sötét felhőfoszlány jelenik meg: a megsértett, szétépett törvény foszlánya, a megszegett királyi eskü bús kísértete.

Erősségünk volt az a törvény, bizodalmunk az az eskü, Összeomlott már, romokban hever már. Nincs, amiben bizzunk, nincs, amiben reménykedünk.

Mégis van! Egy erősségünk, egy megnyugvásunk maradt. Egyben bizhatunk még: *önmagunkban!*

Mi vagyunk és leszünk, mert *akarunk* lenni! És szabadok leszünk, mert szabadok *akarunk* lenni!

Óhajjuk a békét, de nem félünk a harctól! Kell a béke, de csak a *szabadság és becsület* békéje. A szolgaság és gyalázat békéje nem kell itt senkinek. Átok van azon a békén, amelyet a nemzet szabadsága és becsülete árán vásárolnak meg, — átok van azon, amely megmérgezi messze nemzedékek életét.

Békéjük hiszen van a helótáknak, a páriáknak is. Békéjük van a szegény buroknak, a szerencsétlen lengyeleknek is.

Hát legyen inkább harc, mint a szolgálai meghódolás békéje. És ne legyen addig karácsony, ne legyen addig ünnep a magyar földön, amíg becsületes harcunkkal ki nem vivjük a diadalmas alkotmány ünnepi békességét!

Szeretet és béke helyett legyen gyűlölet és harc: gyűlölete a haza ellenségeinek, harc az alkotmányért.

Nem félünk a szenvedésektől. A világ ma született Üdvözítőjének példája tanítja, hogy szenvedésekből fakad a megváltás.

A mi szenvedéseink gyümölcse a magyar nemzet megváltása lesz.

Él az igazság és él az isten, akinek a nevére esküdött a magyar király, hogy megtartja Magyarországot törvényeit!

Nincs békénk, nincs karácsonyunk! Annál fényesebb lesz majd az a nagy karácsony, amely szenvedéseink és küzdelmeink árán fog felvirradni: a magyar szabadság születésének karácsonya!

Lesz még egyszer ünnep a világon!

Buza Barna.

A nemzet küzdelme.

Irta: **Bernáth Béla**,
orsz. képviselő.

Budapest, 1905. decz. 21-én.

Hazánk egén vészes felhők tornyosulnak...

A hatalmasok azon fáradoznak, hogy a nemzeti önértzetet, a magyar léleknek ezen erős várát megtörjék s ha azt megtették, minket ősi szabadságunk s alkotmányos jogaink megvédésére képtelenné tegyenek. Ezen szót céljai megvalósítására minden kigondolható eszközt mozgósítottak s mozgósítanak.

Első sorban kormányzati program gyanánt magyar emberek által kijelentetik, hogy az egész hadsereg kiegészítő részét képező magyar hadsereg vezényelti nyelvének meghatározása felségjogot képez, hogy a közügyek hivatalos nyelve a német. S mindez a magyar parlamentben történik.

A nemzeti öntudat ezen s hasonló fellegások ellen szavát hangosan felémelte, s a midőn a nemzet jogait megvédeni akarta; az 1848-iki s közszabadságunk s ősi alkotmányunk megvédésére alkotott népképviselőinek jogát megakarják csonkítani s ily megcsonkított s alapjaiból kiforgatott parlament segítségével az abszolutizmust a parlament formájában akarták megvalósítani.

A magyarok Istene azonban felnyitotta a magyar nemzet szeméit s a nemzet alkotmánya s szabadsága ellen tervezett ortvátadásokat visszaverte s törvényeink helyes értelmezésével ezeknek végrehajtását követelte.

Hogy a szándék a nemzeti szellem leverése volt, azt a mai viszonyok fényesen beigazolták. S hogy ez nem sikerült, törvényeinket saját gonosz céljai elérése érdekében hazafias szelleműkből kiforgatják, a képviselőház többségének határozata ellenére ezeket meg nem tartják, minden szükség, alkalomadtán megszegik s az országot alkotmányos álarcba bujva abszolutizmussal kormányozzák.

Hazafias lelkem megdöbbenve s vérző szívvel látta, — a midőn mai nap folyamán Pestvármegye alispánját felkerestem, — hogy az alispánnak Pestvármegye házában levő lakása előtt két rendőr áll őrt. Mit jelent ez! Mily nagy megsértése ez az egyéni s közszabadságnak, a midőn az ország egyik fényes multu vármegyéjének első hivatalnokát rendőri felügyelet alá helyezik. Miért, mert magyar ember létere nem akar meghajolni a bécsi önkényuralomnak s a törvényeink megtartására letett esküjét megszegni nem akarja!

S mivel lelt az országunk, ahol a hazafias erényeket üldözik s országunk egyik hazafias megyéjének hazafias első tisztviselőjét pribékekkel őriztetik.

S kérdem, hogy mindezen a nemzet alkotmánya s törvényes szabadsága elleni gonosz támadás miért történik? Nem egyébről, minthogy az osztrák, idegen befolyás az osztrák érdekpolitika s politikai hatalom a magyar nemzet káros romlására tovább is fenntartható s az egész vonalon érvényesíthető legyen.

A politikai hatalom szüli a nemzetek gazdasági függetlenség s anyagi gyarapodását, a midőn ismét az egyesek jóléte s boldogsága fakad.

Mindent el kell követnünk, hogy ezen politikai hatalmat s az ezzel járó s törvényeink biztosította függetlenségünk kivívassuk, mert különben osztrák rabigába kerülünk s Bécs szolgáivá leszünk.

Ez a magyar nemzetre lét vagy nemlét kérdése.

Meghatárolnunk nem szabad, mert különben megszűntünk többé független Magyarország lenni.

A nemzet előtt a megpróbáltatások, sok szenvedés nyomor napjai állanak. Öseink is sokat szenvedtek és hazánkért s mégsem engedték meg, hogy hazánk jogai elkoboztassanak. Kötelességünk összes erőinkkel és hazánk önzetlenni szolgálói s ezen hazafias harcunkban egyesült erővel kitartani. S ha élni akarunk, védjük meg 1000 éves alkotmányunkat s szabadságunkat s egyesült összetartó erővel ki is togiuk vivni hazánk függetlenségét.

Adj a Isten, hogy ez úgy legyen!

A parlamenti reformról.

Irta: **dr. Horváth József**
orsz. képviselő.

Éppen harminchárom évvel ezelőtt — tehát amikor Magyarországon a szociáldemokráciát még úgyszólván csak hirtől ismerték — látott hozzá a magyar képviselőház az első választási reform munkájához: az 1848. évi V. és az erdélyi 1848. évi II. törvények módosításához.

És ekkor történt (1872 ben), hogy e törvényjavaslat tárgyalásánál felállott a függetlenségi és 48-as párt egyik köztszabályában álló vezéralakja: *Irányi Dániel* és röviden kijelentette, hogy a javaslatot nem fogadja el, e helyett határozati javaslatot nyújt be, mely szerint terjesszen be a kormány új törvényjavaslatát a mely a következő elvek alapján épüljön föl:

1. általános választói jog;
2. titkos szavazás;
3. a választókerületeknek a népesség aránya szerint való újabb, igazságosabb beosztása;
4. a kormány szolgálatában álló, vagy attól függő egyéneknek a képviselői tisztségből való kizárása;
5. a választási visszaélések és vesztegetések szigorú megbüntetésére.

Irányi Dániel határozati javaslatát az akkori kormánypárt persze leszavazta, de maga az a párt, melyhez *Irányi* tartozott, a parlamenti reform kiterjesztését harminchárom éven át napirenden tartotta és valahányszor csak alkalma nyílt rá, mindig lándzsát tört a választói jog kiterjesztése mellett.

1896-ban többek között maga *Kossuth Ferenc* is követelte az általános választói jogot „le egészen a magyarul irni és olvasni tudáshoz kötött általános szavazati jogig” és amikor *Pásmándy Dénes* még ezt is keveselte és kifogásolta, hogy *Kossuth* a magyar nyelv tudását teszi függővé, *Kossuth* oda módosította kijelentését, hogy az általános szavazati jogot elfogadja olyképp, hogy „választó az lehet sen, aki irni-olvasni tud, mert a statisztika arra tanítja, hogy az irni és olvasni tudók között elenyészően csekély a nemzetiségek száma.”

De nemcsak a függetlenségi párt, hanem a többi ellenzéki párt is követelte folyton-folyvást a választói jog kiterjesztését, egyedül a szabadelvű-párt volt az, amely e kívánás teljesítését mindig ellenezte és szembeszegzte

a maga akaratát a kisebbség követelésének.

A parlamentben legutóljára *Széll Kálmán* fejtette ki, mint kormányelnök a szabadelvűpártnak idevonatkozó álláspontját.

Nyíltan kijelentette, hogy neki és pártjának az általános választói jog nem kell és azért kifejezetten perhorreszkálja *Holló Lajos*nak azon fellegását is, hogy az általános választói jogot próbaképpen hozzák be. (Helyeslés a jobboldalon.)

„Mert” — mondotta *Széll Kálmán* — „ilyen kérdésben próbát csinálni nem lehet. Azt amit Franciaországban csináltak, amikor behozták az abszolút suffrage universelle-t, először a liste de scrutin-t s azután ismét visszamentek az abszolút suffrage universelle-re, azt ez az ország nem bírja el. Franciaország elég erős erre, nemzete elbírja ezen kísérleteket de Magyarországnak ethnografiai, gazdasági, kulturális és politikai viszonyai olyanok, amelyek a kísérletezéstől óva intenek bennünket.” (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

„Mindezekért” — fejezte be *Széll Kálmán* felszólalását — „én az általános szavazati jog behozatala ellen vagyok. Sőt még a választói census leszállításának kérdését sem tartom aktuálisnak és megérettnek.” (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Valjon *Kristóffy* úr, aki akkoriban szintén ott ült a jobboldali padsorokban, nem volt-e akkor maga is az „élénken helyeslők” — karában?

Dehogy is nem. Bizonyosan ott volt. Mert hiszen azok között, akik a *szervilizmus* dicső példájával elüljártak, azok között — akkor is, most is — *Kristóffy* úr mindig az első sorban foglalt helyet.

És íme, most egyszerre általános titkos választói jog kell neki.

Általános választói jog!

Nem azért, mintha neki talán meggyőződése volna, hogy szabad államban az állami akarat megnyilvánulására, *minél szélesebb alapon* kell az állampolgároknak befolyást biztosítani, hanem egyedül azért, mert a „közjogi harcokat ebben az országban csak úgy lehet megszüntetni, ha *új elemeket* vesznek be a parlamentbe; új elemeket az alsóbb néposztályokból, akiknek segélyével azután egy olyan új parlamentet lehet majd összehozni amely *más medrel* váj az ország politikájának.”

Milyen frivol észjárás!

Es mekkora szemérmatlenség kell az ilyen vállalkozás nyílt bevallásához!

Addig, amíg a választói anyag a bukott szabadelvű párt kénye kedve szerint meg volt gyúrható, meg volt dolgozható, addig nem kellett neki az általános választói jog. Addig nem volt szüksége új választói anyagra. Abban a percben azonban, mikor ez az

anyag ellenállt a bukott párt nyomasztásának, amikor beigazolódtott, hogy ez az anyag még sem annyira eiasztikus, mint aminőnek a lelkiismeret-tárgyalásban szenvedő szabadelvű párt látni szeretete volna, abban a percben egyet gondol *Kristóffy* úr és némi „tépélődés” után, hozzálát „új anyag, új elemek kereséséhez, amelyeknek segélyével „új politikai medret lehetne vájni”, de természetesen csak oly célból, hogy ebben az új mederben ismét csak a régi piszok, a régi szennyes ár hullámai hűmpölygessenek végig.

Es a szocialisták felülnek *Kristóffy*nak és tüntetnek a koalíció ellen.

Tüntetnek ellene, pedig a koalíció tulnyomó többsége meg akarja valósítani szándékukat, *Kristóffy* úr ellenben sem nem tudja, sem nem akarja azt megvalósítani.

Neki az általános választói jog csak *alkalmi jelszó*. Frivol eszköz, sőtét céljai megvalósítására.

Ezzel a jelszóval szeretne egy új választási kampagnéba belemenni, hogy föltámassza halottaitól a neki oly végtelenül kedves, régi korrupt rendszert.

Mert a nemzetiségek többé nem állnak kötélnék.

Uj szövetségekre van szükség. Elő hát a szocialistákkal! Választás előtt azok is jók lesznek.

De csakis a választások előtt. Mert választások uton egészen más hurokat pöngetne *Kristóffy* úr. Egészen más szövetségeket keresne.

Hiszen *természetellenes* egyesülés is volna, ha az abszolút monarchikus hatalom székértől azokkal akarnának szövetezni, akik épp oly *elleneségei a monarchikus államformának*, mint amilyen elleneségei a mai egész társadalmi rendnek is.

Ezt a szövetezést még a „*Kristóffy* és társai” czégnél bizonyára jóval radikálisabb irányú koalíció sem keresi.

Es éppen mivel *nem* keresi, nem is hagyja magát semmiféle módon „leszögezni.”

A választói jog kiterjesztését maga a függetlenségi párt sem a *szociáldemokrata párt kedvéért* vette föl programjába, hanem a *hazafias magyar nép kedvéért*.

Mert alkotmányos, szabad államban kétségtelen, hogy az egyes állampolgárokat, minél szélesebb alapon, minél tágabb keretben kell részletetni a törvényhozásban való közreműködés jogában. De csakis azt az állampolgárt, akiben az *állam eszméje él*. Csakis azt az állampolgárt, aki az állam céljait, feladatait fölismeri képes. Csakis azt az állampolgárt, aki az *állameszmének nem ellensége*.

Akik nem ismernek hazát, vagy akik kitélé gravitálnak a hazából, azoknak a magyar törvényhozásban nincs keresni valójuk.

A választói jog reformját csak *igy* és csak ezen az alapon vál-

Névjegyek

a legszebb kivitelben, a legdivatosabb betűkkel készítettnek
Sandesmann Miksa és **Járta** könyvnyomdájában Sátorlajuhely.

lalhatja a koalíció. Mert ha más-ként vállalná, csakugyan megérdemelné, hogy minél előbb szét-robbantsák.

A „Kristóffy és társai” cég nem kis öröme.

Az „élénken” helyeslők karának felvirágozására.

1867. június 8.

1905. december 19.

Nevezetes két dátuma a magyar nemzet történetének.

1867. június 8-án megesküdt I. Ferenc József király az élő istenre s annak minden szentjeire, hogy meg fogja tartani Magyarország törvényeit.

1905. december 19-én pedig megesküzte az esküjét I. Ferenc József.

Ez a száraz, rideg — fájdalom tulságosan, dermesztően rideg — történeti tény.

Nincs az a prókatori fufang, nincs az a jezsuita szofisztika, s — ami mindezeknél több — nincs az az osztrák perfidia, amivel ezt a tényt letagadni, elmagyarázni lehetne.

A kétszerkettő nem olyan bizonyosan négy, mint amilyen bizonyosan esküszegés az országgyűlésnek december 19 ki elnapolása.

S jellemző, hogy nem is tagadja, nem is próbálja magyarázgatni azt a tényt a kormány. Eddig legalább állították, hirdették, hogy törvényes az eljárásuk, sígykeztek ezt a törvény mindenféle elcsavarásával igazolni. Tehát legalább a törvényesség látszatának a megőrzésére törekedtek. Most már ezt se teszik, most már ők maguk se mondják törvényesnek az eljárásukat, — most már előtűnik áll a törvény bevallott, leplezetlen, meztelen megsértése.

Megdöbbenve állunk meg ez előtt a történelmi tény előtt. S bizonyos megilletődés veszt erőt rajtuk, mikor a kétségtelen tényt konstatáljuk. Hány királyi esküt hallott már ez a nemzet négyszáz év óta! Hány esküben családodott, hány eskü nyomán kélt újra meg újra a régi nóta: Ne higgy magyar a németnek!

S mégis újra meg újra hitt ez a becsületes nemzet a királyi eskü erejében. S kétszeres bizalommal hitt 1867. június 8-án. Nem volt talán senki az egész országban aki ne lett volna bizonyos benne, hogy ezt az esküt meg is fogják tartani.

S ime, most harmincnégy esztendő múlva, az 1867-iki hitlevél is kettészakítva fekszik előttünk, az eskü pedig . . . hej, de sok kuruc nóta keserű kifakadása jut az eszünkbe, ha arra az esküre gondolunk!

Hányszor fogunk még újra bizni, — hányszor fogunk még újra csalatkozni?

I. Ferenc Józsefről azt mondják, hogy vallásos ember. Hisz az istenben, hisz a másvilágban, hisz a menyországban és a pokolban. S azonfelül gavallér uri ember, aki az adott szavát mindennél többre becsüli.

Tudja-é, vajjon ez az istenfő ember, hogy az istenre letett esküjét szegte meg, mikor törvény ellenére elnapolta az országgyűlést? S tudja-é ez a kifogástalan gavallér, hogy az esküben adott szavával ellenkezik ez a cselekedete?

Lehetetlen, hogy tudná, lehetetlen, hogy ennek a tudatban írta volna alá azt a leiratot, amellyel egyszerre szétépte harmincnégy évig megtartott esküjét!

De hát nincs, aki felvilágosítsa, nincs, aki az igazat megmondja neki? Hát csakugyan egytül-egy szédelőgökkel és hazugokkal van körülveve a király, akik, mintha összeesküdtek volna arra, hogy az esküszegés lejtőjének a végpusztulásba vezetik a dinasztiát?

A letett eskü hivatott óra, a vallás főpapja, a hercegprímás, akinek az elődje vette ki Ferenc Józseftől azt az esküt, nem férhet hozzá, hogy kötelessége szerint figyelmeztesse: uram király, cselekedetteddel megsértetted azt az esküt, amit az élő isten nevére tettél!

Hiába! A félvezetett, elámitott király megy tovább azon a végzetes uton, amelyre gonosz tanácsadók olyan lelketlenül vezették. S bármily iszonyodva látja a nemzet a romlást, ami ennek a szörnnyű lejtőnek a végén ólálkodik, érzi hogy nem segíthet, nincs hatalma változtatni rajta.

De érezzünk mást is: azt, hogy az a romlás nem a mi romlásunk lesz. A magyar nemzet nem fog elpusztulni. Szenvedni, vérezni fogtán még egyideig, de hiszen szenvedésből fakad az élet, a szabadság, a fejlődés. Az lenne baj, ha nem szenvednénk, az lenne baj, ha megijedve a szenvedésektől gyáván meghajolnánk a császári önkény előtt.

Nem, nekünk nincs okunk félni. Mély fájdalommal, mély keserűséggel látjuk új családásunkat, a királyi eskü megszegését, de igazságunk érzetének rendületlen nyugalmával nézzük mindazt, ami történik s történni fog. Gonosz emberek lecsábították a királyt a törvény sziklatalajáról. Mi nem követjük: állunk és maradunk ezen a talajon abban a biztos tudatban, hogy ez meginni nem fog soha, s abban a reményességben, hogy a magyar király is visszatér még erre az alapra, ha belátja, hogy a törvénysértés és esküszegés átja csak a romlásba vezethet.

Ha pedig nem tér vissza, az se a mi bajunk lesz!

b. b.

Szabad lyceum.

— Válasz. —

Örvendek, hogy oikkem érdeklődést keltett ez annak a jele, hogy Sátoraljauhely elég nagy értelmessége nincs megelégedve a szellemi böljelt s éppen nem híve a quieta non movere-féle kényelmes elvnek.

Természetesen csakis e lapban közzétett hozzászólásokra reflektálhatok, mert nem tartozom más lapot olvasni s nem cáfólokhat olyan hozzászólást, melyet e lap olvasóközönsége nem ismer.

Az ellenvélemény egyike a Szabad lyceumnak a Kazinczy körbe való beillesztését s kultur egyesülétté való átalakulását javasolja. Nem! Megfejtelt csizma, bármily finom bőrrrel fejeljék — ócska csizma marad s egy ósdi tervezet szerint épített roskatag házat meg nem menthetek azzal, hogy a kor modern követelményei szerint megkonstruált házat építék melléje vagy pláne beléje. Ha pedig az igen tisztelt és disztinguált ízlésű cikkirő olyan kulturregiszterre gondolt, amint az Emke, Demke, Felmke vagy hozzá hasonló, akkor félreértette szándékát. A szabad lyceum nem irodalmi kör, nem múzeum-egyesület, nem műkedvelők vagy műpártolók köre, még egyszer ismétlem, egy tőli szezonra megalakult felolvasó szövetkezet, melynek tagjait semmi sem köti, kiknek csak egy óljkul lehet: felkelteni és ébren tartani a publikum érdeklődését a tudás és élet folyton felszínre kerülő újabb aktuális kérdéseit, nézeteit, problémáit iránt.

Mint ilyen nem lehet fiókja vagy alosztálya a Kazinczykörnek, mert annak mint angol neve is mutatja modern ismereteket kell terjesztenie még pedig magyar nevének megfelelőleg szabadon, mindennemű lekötöttség nélkül. Jól vette észre p. o. a másik felszólaló, hogy a természetudományoknak, szociológiának vagy közegészség ügyének nem lehet helye irodalmi körben. Esztétizálással, deklamálással, irodalmi vagy esztétikai kérdéssel meg nem menthetjük a magyar kultúrát. A huszadik század jövőjének nemzedékeinek erősebb táplálék kell, mint aminővel a XIX. század második felében született nemzedéke beért.

Dr. Cz. G.

A MEGYE ÉS VÁROS

— Képviselőtestületi ülés. Saujhely város képviselőtestülete 1905. évi dec. hó 28-án d. u. 3 órakor rendkívüli képviselőtestületi ülést tart. Az ülés tárgysorozata a következő: 1. Az 1903. évi zárszámadás vizsgálata. 2. Az 1904. évi zárszámadások vizsgálatára határidő kitűzése. 3. Pénzügyi bizottság javaslata az epreskert haszonbérletre vonatkozólag Jávorsky által beadott ajánlatra. 4. Az írószerek és nyomtatványok beszerzése tárgyában tanácsi bejelentés. 5. A közigazgatásilag elíteltök elzárása tárgyában követett rendőrkapitányi eljárás bejelentése. 6. Biberen termelt burgonya árverési jegyzőkönyvének bemutatása. 7. Az 1906. évi közbetemető, nyugdíj közevet és községi közmunka költségvetések tárgyalása. 8. Pénzügyi bizottsági javaslat a kis boglyoska felett elvonuló szekér ut kiépítési költségeinek hozzájárulása tárgyában. 9. Diának a Bpesti állatorvosi iskola Diák otthon létesítése tárgyában beadottsegély kérvényre. 10. Ugyanaz a Deák János és társai erdőszolgák által beadott fizetés emelés iránti kérvényre. 11. Ugyanaz a róm. kath.

toronynak villámos órával leendő ellátása tárgyában beadott ajánlatra. 12. Ugyanaz Fekete János és társai városi kocsisok által beadott fizetés emelés iránti kérvényre. 13. Ugyanaz az országgyűlési képviselőválasztás alkalmával felmerült költségek megtérítése tárgyában kiadott alispáni rendeletre. 14. Ugyanaz a Carolineum leánynevelő intézet által beadott szőlő karó adományozása iránti kérvényre. 15. Tóth András Kovács mesterrel a kovács munkákra vonatkozólag megkötött szerződés bemutatása.

— Törvényhatósági bizottsági ülés.

Zemplénvármegye törvényhatósága folyó évi dec. hó 29-én d. e. 10 órakor tartja Sátoraljauhelyben rendes érvényes közgyűlést. A közgyűlés nevezesebb tárgyai lesznek: 1. A közigazgatási bizottsága, gróf Andrássy Sándor, Lehocky Endre, Matolai Étele, Mecner Béla és idb. Mecner Gyula kilépése folytán 5 tagnak 2 évre, és igazoló választmányba 5 tagnak 1 évre leendő választása. 2. A lovatató bizottság elnökeinek választása. 3. Alispán jelentése a közigazgatás általános állapotáról. 4. Belsőügyi miniszteri leiratok örfgró Pallavicini Alfrédnek a vármegye főispánjává történt ki nevezése, a tisztviselő és közügyi előjárónak az adók el nem fogadásából támadható károsodások ellen önkéntes adományok által való biztosítása, a főispáni lakás elzáratása, az alispán ellen a fogymlat eljárás megelőző vizsgálat elrendelése, a vármegye állami javadalmazásának december hó 1-től való megszüntetése tárgyában. 5. Honvédelmi miniszteri leirat a pórtartalékosoknak tényleges szolgálatra való behívása tárgyában. 6. Kereskedelmügyi miniszteri leirat Hönseh Dezső műszaki tanácsosnak, a sátoraljauhely m. kir. államépítészeti hivatal főnökének áthelyezése tárgyában. 7. A képviselőház 1905. évi június hó 21-én tartott ülésének jegyzőkönyvkivonata. 8. Dr. Buza Barna bizottsági tag indítványa a politikai helyzetre való tekintettel szűkséges intézkedések tárgyában. 9. Somogy vármegyei közönségének átirata, melyben Zemplénvármegye közönségét és Dókus Gyula alispánt az alkotmányvédelme körül tanúsított hazafias magatartásáért üdvözi. 10. Somogy vármegyei közönségének átirata a nemzeti ellenállás országos szervezése tárgyában. 11. Kassa szab. kir. város közönségének átirata a közös hadsereg és honvédség legénységének szolgálaton kívül oldalfegyver nélküli megjelenése tárgyában. 12. Kis-Küküllő vármegyei közönségének átirata az általános választói jog törvénybe iktatása ellen az országgyűlés képviselőházához intézett felirata tárgyában. 13. Mosonvármegyei közönségének átirata 5 Császári és Apostoli királyi Felsőházhoz intézett felirata tárgyában. 14. Csanád vármegyei közönségének átirata az állami javadalmazás megszüntetése tárgyában. 15. Vasvármegyei közönségének átirata a pórtartalékosoknak tényleges szolgálatra való behívása tárgyában. 16. Közönségének közönségének átirata a vándorcsigányok köborlásának megállításáról szóló szabályrendelet tárgyában. 17. Kossuth, Bánffy és gr. Zichy Aladár országgyűlési képviselő köszönlőleveli a vármegye által hozzájuk intézett üdvözlésért. 18. Az alispán jelentése a vármegyei háznak csendőrséggel történt megszállása tárgyában. 19. Orgró Pallavicini Alfréd levele, melyben főispáni állásáról történt lemondását tudatja. 20. Igazoló választmány jelentése a vármegyei legutóbb adó

B A R N A D E Z S Ö

női ruhakelme, vászon, szőnyeg és fehérnemű üzlete
Sátoraljauhely, Kellner-féle ház, a főtőzész mellett
Kívánatra mintákkal szívesen szolgál,

fizető bizottsága tagjainak 1906. évre összeállított névjegyzéke tárgyában. 21. A vármegye 1906. évi dologi szükségleteinek beszerzésére névze kötött szerződésnek jóváhagyása. 22. Tiszti főügyész véleményes jelentése a Szinnán létesítendő adóhivatal ügyében. 23. Orgróf Pallavicini Alfréd átirata, melyben az általa f. évi nov. hó 27-én letett eskü alkalmából felvett jegyzőkönyv egyik példányát a vármegye alispánjához a levéltárban leendő elhelyezésre végeztet átteszi. 24. A községek zárszámadásainak és költség-előirányzatainak tárgyalása. Végül a közgyűlés által intézendő már beérkezett s a még beérkezendő ügyek.

Nagyon érdekes és mozgalmas lesz a vármegyei december 29-iki közgyűlése. Választás nem lesz ugyan, de sok tárgy lesz, amely még a választásnál is jobban vonzza a bizottsági tagokat.

A politikai helyzet s az utóbbi hetek eseményei dominálják a tárgyszorozatot. Foglalkozni fog a közgyűlés a politikai élet újabb rettetes fejleményeivel s azonfelül elő kerül mindaz, ami az utolsó közgyűlés óta történt: az alispán felüggőzése, Pallavicini kinevezése, a vármegyei házacsensdóri meg szállása, a pescetek feltörése, a híres nevezetes „közgyűlés”, az erről felvett jegyzőkönyv, Pallavicini lemondása, Hönch Dezső áthelyezése, a vármegyei dotációjának megvonása stb.

Érdekes az eskütelési jegyzőkönyv dolga. Már a multkor emlegettük, hogy merre bolyong vajjon az a jegyzőkönyv, amit erről a jeles esetről felvettek. Most aztán előkerült.

Nov. 27-én volt a gyűlés, dec. 2-án iktatták be a jegyzőkönyvet a főispáni iktatóba. S dec. 11-én adta be Staut a közigazgatási iktatóba. Teljes 14 nap kellett tehát, míg a jegyzőkönyv a megyei iktatóba megérkezett. S nevezetes, hogy a főispán lemondása már két nappal előbb, dec. 9-én jött az iktatóba.

Persze a vármegye nem fogja azt a jegyzőkönyvet a közgyűlési jegyzőkönyvek közé tenni. Inkább más valahová...

A Kassai csendőrpáncsnokságot hivatalosan megkérdezte az alispán, hogy kinek a rendelkezése szállották meg a csendőrök a vármegyei házárt. Röviden azt felelte a parancsnokság, hogy Pallavicini „főispán” rendelkezése. A vármegye majd kioktatja a parancsnokságot, hogy az az ur az eskütétel előtt nem volt főispán és így az ő megkeresésére egyetlen csendőrt se volt szabad kirendelni.

× **Állandó választmányi ülés.** Zemplénvármegye állandó választmányja a törvényhatóság közgyűlését megelőző napon, december hó 28-án d. u. 9 órákor ülést tart.

× **Pályázat jegyzői állásra.** Az 1000 koronával javadalmazandó sztrpökkői segédjegyzőt állásra pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények e hó 27-ig adhatók be a sztrpökkői járás főszolgabírói hivatalban.

HIREK.

Karácsonyra.

Az a király, aki ma született, dicsőséget hozott az Ég számára, békét a földre és jóakaratot az embereknek. — Az a király nem csinált magából bálványt, hanem azt mondotta, a „ki kö-

zúletek első akar lenni, az legyen amazok szolgálja.” Az a király nem nyomort hirdetett, de a szeretet igéit, nem zsarnokságot képviselt, de szabadságot; nem ígát, de az igából lett szabadulást, a jármok levételét a lelkekről. Az a király nem kért magának civvillistát, de kincseit mind szétosztotta övéinek, s míg a rókák-nak barlangok vala, az égi madaraknak fészkek. — Ő nem tudta hol fejt lehajítani. Az a király alázatos, szelid volt, nem hirdetett a maga számára semmiféle jogot, mégis amit magának mondhatott, az a legnagyobb volt, mert önként adta meg neki a hódoló világ. De az a király, minden szelidsége mellett is ostort vett kezébe, mikor a kufarokat meglátta a jeruzsálemi templomban és haragos arcczal verte ki őket onnan. Az a király nem fegyveres erőre, de népe szeretetére támaszkodott és trónja kitartóbb volt, mint minden királyoké.

Fenséges király érkezésének ülnök ma emlékünnepet. Karácsony! Te az alázatos, a szelid, az igaz, az ártatlan, a szenvedő, a tüdő, a könyörülő, a másokért élő és meghalni tudó Jézus születésének napja, gyújtsd meg szövetnekeidet, éleszd fel tüzeidet a magas palotákban is, ahol olyan sötétség, olyan hideg van és tüzd oda a királyok homlokán a koronákba a legszebb gyémántot, melynek neve nem a „Kohynor”, de „szeretet”, melyből nem hiú földi fény, de a boldogság sugarai áradnak szét a népekre.

Péter Mihály.

— **Lapunk legközelebbi száma a karácsonyi ünnepek miatt f. hó 30-án, szombaton jelenik meg.**

— **Az új titkár.** A hivatalos lap osztróti száma jelenti, hogy a „belügyminiszter” (vagyis Kristó) dr. Konec Endre számlellenőrt kinevezte miniszteri segédfogalmazóvá s ebben a minőségben Zemplénvármegye főispánja mellé főispáni titkárnak kirendelte. Staut József még mindig nincs felmentve a főispáni titkári állástól, s így most van már két főispáni titkárnak s nincs egy főispánunk se. Az ifjú számlellenőrt urat nem ismerjük és nem is tudunk róla egyebet, minthogy némelyek szerint Konec-nak a nevét. Akár Konec, akár Konec, bizonyos, hogy Zemplénvármegye nem nagyon kap ezen a koncon. Most hát már úgy vagyunk, mint akinek volt egy gombja, s akart varatni hozzá egy kabátot.

Van 2 főispáni titkárnak, s most már kellene egy főispán. No, azt is majd csak kerit Kristó. Van még elég lézengő ritter a zilógházakban, majd kivált egyet.

— **Hönch Dozsó áthelyezése.** Megszoktuk már, hogy a mi ugynevezett kormányunknál nincs erkölcsi lehetlenség, de azért mégis tudnak napról napra olyan újabb hitványságokat produkálni, amiket még ettől a kormánytól se vártunk volna. — Minden eddigi fogalmat meghaladó hitványosság például az állami tisztviselők áthelyezésével üzött bosszu-

állás. — Eddig is látunk már áthelyezéseket, amelyekről: mindenki tudta, hogy politikai bosszúállásból történtek. De nem csinálták meg soha olyan szemérmelen, cinikus nyíltsággal, a tisztesség látszatának is eldobásával, mint most. — **Hönch Dezső** nem ment el november 27-én a főispáni installációra. Megfenyegették már előre, hogy baj lesz, ha el nem megy. Es egy hét mulva megjött már az áthelyezése Ujhelyből egy sokkal kisebb állomásra, Nagy-szőllőre. — Nem is tagadják, hogy bosszúból helyezték át azért, mert becsület ember, mert nem akar eszközül szegődni a hitvány-ságaihoz. — Lehet valaki pontos, kötelességtudó, jó tisztviselő, az nem számít. Fő kötelessége az állam-építési hivatal főnökének, hogy elhagyottot megyefőnökök installáció-jához publikumnak álljon. Ez a darabont-felfogás. — **Lám. Perszina** Alfréd hűségese csatlósa Kristóknak, hát meg is jutalmazták érte. A kis esztergomi főnökségből Ujhelybe tet-ték át a Hönch Dezső helyére. (Ugy látszik, ez a kormány el akar árasztani miniket Alfrédokkal. Pallavicini Alfréd után most a nyakunkra küldi Perszina Alfrédot. Ezentul majd ez a két Alfréd lesz a megyegyűlés.) — A második számú Alfréd immár jelentkezett is. Sőt keresett is már öt szobás lakást magának. — **Kár** lesz azt a lakást kivenni, Alfréd ur! Elég lesz egy szoba is a Magyar Királyban. Mert nagyon téved őn, ha azt hiszi, hogy kihuz Ujhelyben egy esztendő, amennyire lakásokat ki szoktak adni. Nem telik bele három hónap, hogy jön tisztességes kormány, s őn olyan szépen vissza-megy innen oda, ahonnan jött, mintha soha itt nem lett volna. Meg se fog itt melegekedni, kedves ur. Annál kevésbbé, mert legyen elkészülve, hogy nagyon, nagyon hideg lesz itt önhöz mindenki. Ha ugyan egyáltalában szoba áll valaki önnel, Hönch Dezső pedig nyugodtan, mosolyogva türtelje ezt a mérhetetlen gazságot. Semmi kára se lesz belőle. Nem sokáig tart már ennek a szemétnépnek a garázdálkodása. Az új kormányának pedig első kötelessége lesz visszahelyezni mindazokat, akik a mai kormány nemtelen bosszújának áldozatai. — Azért ha elmegy is Hönch Dezső, csak a közeli viz-szontlátásig bucsuzunk tőle.

— **Kinevezés.** Holubek Imre a to-kaji polgáriiskola helyettes tanítója ugyanezen intézethez segédtanítóvá nevezetett ki.

— **Uj joggyakornok.** A Kassai tábla elnöké **Schmötzer** Nándor sauhelyi lakos szigorló jogászt díjtalan joggyakornoknak kinevezte és szolgá-lattételre az ujhelyi kir. járásbíró-sághoz osztotta be.

— **Esküvő. Kemény** (Karfunkel) Sándor Gáizsércséről f. hó 26-án tartja esküvőjét **Kohn** Hellyvel Bécsben.

— **A függetlenségi pártkör új tagja.** Az országos függetlenségi 48-as part-intéző bizottsága K in c s s y Péter sauhelyi gyógyszerészt a pártkör-kültájai sorába fölvetta.

— **Uj vidéki lap.** „Munkács Hirlap” címen Ferenczy Lajos, dr. Lázló Ferenc ügyvédek és Fried Géza banktisztviselő szerkesztésében Karácsony napján Munkácson új füg-gelenségi politikai irányu heti lap fog megjelenni.

— **Közélekek átszátolása.** Az igaz-ságügyminiszterium értesítette az ujhelyi kir. törvényeket, valamint az ujhelyi és királyhelmei járás-bíróságokat, hogy Karád, Luka, Karos és Vajdácska községeket a királyhelmei kir. járásbíróság teri-leti hatásköréből a sauhelyi kir. járásbíró-sághoz osztotta s az ennek

folytán beállható nagyobb munka szaporulat következében az ujhelyi kir. járásbíró-sághoz egy új albirót fog kinevezni.

— **Közgyám választás.** Töketeremes községben az utjonnan szervezett közgyámi állást folyó hó 28-án d. e. 9 órákor fogják választás után betölteni. A 200 koronával javadal-mozott állásra pályázati kérvények e hó 27-ig nyújthatók be a községi elüljáróságnál.

— **Szülészno kerestetik.** Töke-terebes nagy község utjonnan szervezett egy szülészno-állást, melyet e hó 28-án fognak választás után betölteni. A szülészno évi fizetése a községtől 200 K. és szüléseknél szabályrendeletileg megállapított di-jakisége. Pályázati kérvények e hó 27-ig adhatók be a községi elüljáróságnál.

— **Betörés.** **Molnár** Györgyné helybeli húsáros napipiaci bódéját bejárónője feltörte és abból 100 korona értékű busneműt, zsirt és egyéb ételeket ellopott. A rendőri nyomozás során kiderült, hogy a be-töréses lopást a bejárónő követte el, akit letartóztattak.

— **Megszökött ügynök.** **Werkmann** Jenő ügynök, aki **Lejkovits** Sándor helybeli kereskedőnél volt alkal-mazva, e napokban Sátoraljujhely-ből megszökött. Az ügynök több helyen jótalanul vett föl olyan öszegeket, melyek munkaadóját il-lették volna. Azonkívül elvitt két vég vásznat is, melynek értékével be nem számolt. A megszökött ke-reskedelmi ügynök elfogatása iránt intézkedett a rendőrség.

— **Táncmultság.** A sátoraljuj-helyi festő-munkások f. hó 25-én, hétfőn este táncmultságot tartanak a Kovácsné-féle vendéglőben.

— **Mint minden évben,** ugy az idén is nagyértékű karácsonyi ajándékkal fogja meglepni előfizetőit a Pesti Napló. Ez a kitűnően szerkesztett, élénk és tartalmas lap minden egyes alkalommal bálmutatot és elragadtatást kellett ajándék-albumaival előfizetői körében s ezek évről évre sok ezer új előfizetőt hódítottak e lapnak, mert azok valóban ugy a tartalom becsére, mint a kiállítás pompájára nézve felülmúlnak uinden várakozást. Az idén a Pesti Napló „Modern Magyar Pestömvézesek” című albumot fog küldeni előfizetőinek, melynek elkészítő munkálatai már serényen folynak. Es az album fényben és tartalomra nézve még az eddigieket is felül fogja mulni és ingyen fogja megkapni a Pesti Napló minden előfizetője, aki addig legalább 1/2 évet befizetett és egy további fél évi előfizetésre magát kötelezte. A Pesti Napló előfizetési ára egész évre 28 kor. — 1/2 évre 14 kor. — 1/4 évre 7 kor. — Mutatványszámot szivesen küld a kiadóhivatal, Budapest VI. Andrássy-ut 27.

— **Róth Vilmos.** rőtös, posztó és di-vatúrar raktárát üzlete felosztatása miatt melyen leszállított áronok vég-szárultja.

— **A valódi hírneves Málnási Siculita** (székely) gyógyforrásvíz főraktára: Zemplénmegyereszére Kassán Novelli Sándor utóda üzlete. Miskolcon. Kovács Herman kereskedelmi ügynök, Vezérképviselek: Kassán: Pol-lák Róbert, Miskolcon: Kovács Herman. Kapható: gyógyszerárakban és fűszerüzletekben. Budapestben főraktár: Lux M. drogueria.

— **A híres „Bordás”-féle Irén Crème,** Irén Poudr és Irén szappan kapható a készítőnél, Bordás János gyógyszer-nél Jászberényben. Zemplén-megyei főraktár Szegő Sándor központi áruházában Sátoraljujhelyben. Ara darabonként 1 korona.

Rum,

cognac és tea nagy választékban és igen jutányosan

kapható: HRABÉCZY KÁLMÁN gyógyszerüzletében (Drogéria.)

Sátoraljujhely, Főtér.

SZÉPIRODALOM.

Éljen a király!

„Ma néked, holnap nékem édesem!”
S a koronás fő lehullt véresen,
Meghalt a király, a trón s vérpad áll,
Mig a nép ujjong: éljen a király!

S jön az új király büszkén, boldogan,
Hódol a vaknép, csuszik a porban,
S ajkán a himnusz, bár pokolra száll,
Egyre csak ujjong: éljen a király!

Nem új e játék, csupán nagyba megy,
Láncon nyög újból a királyi kegy,
S bár a nép eszmél, mert a bilincs fáj,
Azért csak ujjong: éljen a király!..

... Így megy ez már sok évezred óta,
Fordul a kocka, új lesz a nóta,
Meghal — a király, a trón s vérpad áll,
S a nép — csak ujjong: éljen a király!

Hollósi Sándor.

Annuska dala.

— Karácsonyi blüette. —

(Dr. M. 40 éves, híres botanikus,
több tudós társaság tagja, dolgozó
szobájában olvas. Annuska 16 éves
úrnővel nevelt lánya csöndesen
aját nyit s félénk mosolygással dugja
be csinos úde arccsóját.)

Annus: Szabad?

A doktor ur: „Szivesen. Vár-
talak kicsi pillangóm. Hisz' ma
van születésed napja.”

Annuska: Azt soha sem mondta
a bácsika. — Hát én karácsony
estén születtem? — Mondja, ki
volt a mamám?

A doktor: „Reám nézve akkor
születél. Ki volt anyád: nem
tudom. Soha sem tudtam meg.
Zivataros téli est volt ezelőtt 16
évvel. Akkor még egyetemi diák
voltam és vig zimbórák társa-
ságában töltöttem a karácsony
estét. Haza jövet a dermesztő
hidegben kis nyöszörgő babát
találtam a kapu mögött. Ez te
voltál Annuskám.”

Annuska: Mekkora voltam
bácsi?

A doktor: Akkora, hogy el-
fértél lelkem egy kis vánkoston.
El akartalak vinni a rendőrségre,
de késő éjjel és hideg volt. Más-
nap az ünnepek miatt zárva volt
a hivatal. Egy hétig nem kérde-
zősködött utánad senki. A rend-
őrség soha sem jött hűtlen édes-
anyád nyomára.

Annuska: Aztán a bácsika fel-
nevelt. Ugy-e jó voltam mindig?

A doktor: Nekem mindenem
voltál kicsi lányom, diák ottho-
nom tavasza, csicsérgő kis ma-
dara. Szüleim korán elháltak,
magam erejéből tanultam. Nem
volt, kit szeressek és ki szeres-
sen. Mikor a rigorozumra készül-
tem te voltál kis hugom, ki velem
virrasztott néha éjszakákon
át vagy ölemben szenderedtél.
Reggel egy pohárból ittuk a tejet
s délben...

Annuska: Emlékszem. Mindig
a bácsika fujta a forró levest,
mielőtt megkínált s nekem adta
az első falatot mindenből. Hát a
kicsi tulipános tányérra emlék-
szik? Hogy örültem, hogy most
már magam is tudok enni a nagy
kanállal! Ugy-e így volt?

A doktor: Így galambom. Az-
tán az apácákhoz akartalak adni

nevelőbe; de te igen sirtál. Két
napig kibírtam nélkülöd jó Ani-
czám, de oly üres, oly árva volt
a szobám kedves csacsogásod
nélkül! Visszahoztalak. Nagyobb
lakást béreltem, nevelőnőt fogad-
tam melléd, mert már akkor
tellett éfelére s az egyetemi diá-
kok, tanítványaim se nevettek
többé, ha a laboratóriumig elki-
sértél s én büszke voltam a mel-
lettem tipegő Annuskámra.

Annuska: Sőt megsüvegeltek.
Azt mondták: kezeit csokolom
kisasszony, irassa alá az indexe-
met a tanár ural, ha a bácsi
nem akarta alá írni.

A doktor: Cs te jószágos angyal
készőrőmest czipelbed be az
indexeket és mindenkit kikunyo-
ráltál a secundából.

Annuska: Hát mikor oly szé-
pen kértek szegények...

A doktor ur: (iopva.) A Fel-
szeghy Jóska is? (Fürkésző te-
kintettel nézi a lányt.)

Annuska: Az nem. Az csak
bámult rám mindig, akárhol
meglátott.

A doktor: No meg könnyezett,
midőn a diszvizsgálaton Senta
dalát énekelte és zongorázta a
Bolygó hollandiból. Hogy is volt
ez? Igen:

„Ah hol késik,
Kit az égi angyal
Fönntarta neked?
Hol leled őt,
Ki sirig megörzi
A szent hűséget?”

Annuska: (megütödvé) Sirt?
Szegény fiu. Pedig én nem ug-
ranék ő miatta a tengerbe, hogy
megváltsam, mint Senta tette a
bolygó hollandi hajós kedvéért

A doktor: (komolyan) Hm!
Felszeghy derék ifju. Kinevezte-
sét én magam sürgettem. Té-
ged... Annuskám... szeret.
Megirta levélben: szeret ugy
mint... azaz ugy nem... talán
még jobban... (zavartan) Nem,
nem édes Annuskám, jobban
nem... De 16 éves lettél ma
este és...

Annuska (ijedten): Férjhez
akar adni? Édes jó bácsikám...
Eltaszit magától? (Zokogva om-
lik a tudós lábaihoz s térdeire
hajtja a fejét.)

A doktor (szeliden simogatva
a lányka aranyos fűrtjeit): Ne
sírj bánatos gerlicém. Jól van
no, visszaküldöm a levelet. (Tréfá-
san)... akad még más bolygó
hajósod is. De, ha az igazi eljön
érettel, kivált akkor ki engem
egyedül bolyongót elhagyatottsá-
gomból?

Annuska (gyöngédséggel): Az
drága bácsikám, kit a küszöbről
felemelt, haza vitt, felnevelt. (Zon-
gorához ül.) Hallja csak Senta
dalának folytatását:

„Én váltalak meg szent hűségem által;
Hozzám vezessen égnek angyala
Bennem találd meg üdvösségedet.”

Dr. Cz. G.

Irisz.

I.

Ha te nem szeretnél,
Istenem, mi volna!
Szememből örökké
Könypatákja folyna.
Ajkmam mosolygás
Soha meg se lepné.

Szívem mindig csak a
Szírelmed tetemé.
Örökösen sirnék,
Örökösen várnék.
Lennék: mesebeli
Testet öltött árnyék.
Lennék: a sóhajítás.
Lennék: a felejtés.
Én magam lennék
A kétségbejítés.
Egyre kisértnék,
Lépest se tehetnél...
S még jobb szeretnék,
Hogy ha nem szeretnél.

II.

Az arcod mint a rózsza, olyan,
Olyan sima, olyan fehér.
Irgyél! erdők liliuma
Kis kezeder.

És a ki egyszer látott is csak,
Égy perc alatt beléd szeret.
S te ugy-e — édes — nem szeretsz
Csak engemet? [mást,

III.

Szeretsz! Lelkem sok vérző sebjé
Egyetlen szavadtól hegedt be.
Mámoros szívem ugy örül, nevet,
Hogy szived az ő szeretője lett.

Szeretsz! Szép ajkadon remeg még
Ez örök láthatatlan emlék.
Leirom százszor, lássam legalább
Rubinajakad remegő szavát.

Szeretsz! Van megin' miért élni.
Ezer akadályt széjeltépní.
S míg leborulok eléd sirva, áldón,
Szeretsz! a mindenségbe bekiáltom.

Farkas Alajos.

A művészet, vallás és
természeti háromsága

Ambrózy Ágoston

Kassai decz. 3-iki előadásából.

Azt az alaptételt, hogy a műalko-
tásban a természet idealizálva, az
ihlet visszényében, tehát bizonyos
eszméi tartalommal kibővíülve jelenik
meg, — a nem egész öntudatos mű-
vészek meg szokták tagadni. De ez
a megtagadás csak annyit jelent, hogy
a művész öntudatlanul is művész.

Nem azt jelenti az idealizálás, hogy
a természet formáitól, a természet-
től el kell térni, mert a merőben
képzelti formák csupán az iparmű-
vészet, az ornamentika tárgyai lehet-
nek. Azt se jelenti az idealizálás,
hogy a természetet szebbé kell tenni,
kiczirkalmazva a rögöt és egymásra
halmozva a szép, de a valóságban
egymás mellett nem álló jelenségeket.
Nem foglalja magában a fogalom
azt, hogy a megtevőd mester,
Claude Lorrain nyomán vihartépet
fát festünk Itália örök derült tenger-
partjára és délifábot London kódebe;
hisz ettől már csak egy lépésre volna
Horatius poétája, aki vaddisznó szep-
repetelt a habok között — amint
hogy egy lépésre van a fenségtől a
neveltség. Mindezt nem jelenti az
idealizálás. Mit jelent tehát?

Az ember szereti a földet, mert
életet terem; a magyar szereti a
magyar földet, mert hazája; a ma-
gyar utazó szereti Svájcot, mert
rendkívül szép. De miért szeret egy
kopár, idegen földdarabot a művész,
ha az nem is hazája, nem is terem
neki, nem is rendkívül szép? Hát
azért, mert neki szép. Nincs oly
jelentéktelennek látszó zuga a ter-
mészetenek, amely az ő művészt lel-
kével nézve széppé ne lenne. Az ő
ihlete egy elhagyott pocsolványban
egy szemléli a természeti nagyszeri-
séget, mint mi Svájc csodáiban. Az

átlag-embernek, a művészet Tamásai-
nak csodák kellene: boldogok, akik
nem látnak és mégis hisznek. Az a
természet, melyben a kinyilatkoztatás
műve folytatódik, Lomnici-csucs,
Mont-Blanc grotta és Rajnai vizeses
nélkül is nagyszerű. És a művészt
lélek jobban kéri Isten dicsőségét
esetleg egy hegyi patakából, mint a
múmványos bazilikából. Irt volna-e
Assisi Ferenc oly remek verseket,
ha virágai helyett egy hatalmas
hegylánc képe állott volna folytono-
san előtte? Bolandin Raphaelje tár-
salog a tüzzel és átszellemült álla-
potában szinte azt hiszi, hogy a ter-
mészet érti szavait. Lelke öntudato-
ságot tételez föl a természetben és
annak erőt assimilálja velünk. Az
ily módon alakult és ábrázolt termé-
szet olyanok mutatja a dolgokat, a
milyennek a művész érzi és nem
olyanok aminőknek mi látjuk. Ime,
ez a művészi idealizálás lényege.

A művészt az teszi művésszé, hogy
ihlete folytán tisztában lát, meg-
sejti a természetben az összhangot
lényeg és a zavaró mellékkörülme-
nyek között. És mikor ő a termé-
szetet ábrázolja, cicerone szerepére
vállalkozik annak útvesztőjében.
Rámutat azon vonatkozásokra, a
melyek minden göröngyre ennek a
földnek szép lesz. Hát széppé teszi
a természetet? Nem, mert az már
Istentől szép — hanem érzékelhetővé
teszi az ember előtt annak eredeti
és immanens szépségét.

Az eszményítés intenzitásának
a fokai szerint alakul az alkotás mű-
vészi jelentősége.

Ha idealizáló képzelemmel ugy
van megalkotva a mű, hogy az esz-
méi elem erőteljes, akkor oly klas-
sikus remekkel állunk szemben, ami-
nőknek a görög triász, a cinquecento,
Homeros, Schaksperre, Beethoven
vagy Arany, Munkácsy, Liszt művei.

Ha a természet elem marad túlsúlyban
a mű naturalistikus. A praerafaelista-
k: Botticelli, Fra Angelico s
nyomukban Turner, Milais, Rosetti,
Hunt alkottak ilyeneket.

Ha az eszményítés intenzitása
csekély a mű materialistikus, aminőket
Zola és nyomában a felvilágosult
poseurók halomszámra összeírtak.
A festészetben ennek a foknak a
verismus felel meg Segantinivel,
Wattsszal vagy nálunk Fényessel az
élen.

A féktelen képzelet munkája te-
remti a groteszk alkotásokat, ami-
nők Holbein „Haláltánca”, Böcklin
képei, Bürger „Lenore”-ja vagy
Arany „Borvitéz”-e.

Lehet a képzelem beteges és en-
nek munkája fogja szólni a lila
tonusokat és zöld reflexet; az irodalom-
ban pedig Paul Verlain érthetetlen
költeményeit. Ez az impressionismus.
További elfajulása az impressionis-
musnak a secessio, amely stylizált
liliumerdő fölé zöld eget és alá kék
földet fest s amelynek fölkelő napja
spenáthegek közé szorult tükrök
tojásra emlékeztet.

Finom érzékeléssel a natura-
lismus, verismus és impressionismus
főhatárvonalait akadémiái székgöngyöl-
jában nemzeti küzdelmünk halhatatlan
vezére, a nagy Apponyi.

Az eszményítés által a természet
tárgyaiban oly elemek lépnek elő-
térbe, amelyek a mi lelkünk meg-
hódítására is alkalmasak. Kidombor-
ulnak a tárgyak jellemző vonásai.
Ez megteremti az összhangot, az össz-
hang pedig megnyugtatja a lelket. A
jellem és az összhang együttes érvé-
nyesülése tehát a művészet tartalma.
Ez az, ami gyönyörködtet. Ez az,
amit „szépnek” mondunk.

Es ha én ekként némileg más
alapon merem megközelíteni a szép-
nek nagy bölcsék által sokszorosan
meghatározott fogalmát, akkor engem
erre az aesthetika nagy mestere:
Ruskin bátorít, aki szerint „ezen a
területen kis és nagy gondolkodók
találkoznak a sötétségben.”

A sötétségben pedig tapogatózni
mindenkinek joga van.

Álmamban.

Álmamban oda járok,
Odaszállok hozzád,
Csak az álom nyújt nekem már
Nyiladozó rózsát.

Ott pihenek karjaidban
Kebeledre zárva . . .
Fájó szívem oh be édes,
Be hazug az álma.

Krüalyi Erzsike.

Karácsonyi történet.

I.

Égnek meredő csúcsok, melyeket
télén nyáron hó takar.

A hegy lábánál kicsiny falu, fehér-
meszelt szalmafedeles házakkal.
(Zsindelyvel csak az iskola van
fedve.) Aféle hátrászeli falucska, mely
teljesen el van rejtve a világtól.
Lakosai tótok: szorgalmas, csöndes
nép, s felelte vallásos.

Nyárban felséges e völgyecske
fenyvesével, apró utával, melyek
fölött a csúcsok a felhőkkel csókoiz-
nak. Csöndje ünnepélyes, mely meg-
szállja a szívet. Semmi zaj sem
hallászik, örök csend uralkodik e
völgykatlanban. A misztikus csendet
csak a pástorkürt zavarja meg, a
mely lezárja a völgyet, százsorosan
visszaverődik a berceken s e hang
oly elragadó, oly fenséges.

A mily édesen szép e völgykatlan
nyáron, épp annyira zord télen.
Kanyargós szűk utait befújja a hó,
teljesen megszakítja az összekötést
a külvilággal. Lakosai ilyenkor be-
huzódnak apró házaikba s a medvéhez
hasznoló módon valósággal átalusszák
az év negyedik szakaszát.

Ebbe a falucskába vetette a sors
Dávidfalussy Lászlót, egy vigkedélyű
alföldi fiút. Még a tarka kontós volt
rajta a természet, a mikor állását
eltogalta s csakhamar megbarát-
kozott e vidékkel; élvezettel járta
be a fenyveseket, elgyönyörködött a
kristályvízű patak csobogásában, lelke
megtelt valami földöntúli gyönyörrel,
megnyugvást érzett s boldog volt.

Egy ilyen sétája alkalmával ismer-
kedett meg szomszéd collegájával
Mikó Boldizsárral, ki magával vitte
s bemutatatta az „Ifjú Kostát” csalá-
djának. E naptól kezdve ez utat
gyakrabban tette meg; nem csoda,
vonzotta a havasok legszebb, leg-
ragyogóbb virága: Etelka, Mikó bácsi
leánya.

Valami földöntúli lénynek tünt fel e
tüneményesen szép lány László előtt.
Oly szerelmesen tudott nézni éj-
sötét szemével, oly kívánatosak
voltak egy félig pattant rózsabimbó-
hoz hasonló ajkai, hogy e legsze-
sőbb perctől, a leghevesebb szerelme-
re gyuladt iránta. Ő volt gondolatának
egyedüli tárgya, ő volt eszmény-
képe . . .

S míg László álmatlanul, ágyában
hánykolódva töltötte az éjszakákat,
addig túl a hegyen, apró csecse-
becsével, virággal feldisztített szó-
bácskájában az az arányos fejecske
sem tudott nyugodtan aludni. Az ő
szívcskéjét is, előtte eddig valami
ismeretlen érzés lepte meg. S lehet-
e ezen csodálkozni? A nő azért van
teremtve, hogy szeressen. Etelka még
eddig jóformán fiatal emberrel nem
is beszélt, csodálni való-e az, ha
László szerelmes szavai az ő szívcs-
kéjét is mozgásba hozták?

II.

Az erdők, hegyek, rétek már az
őszi zöld melyében tündökölték, s a
levelek sárgulása már nyilván hir-
dette a természet haldoklását. A
fiatalok azonban nem érezték a ter-
mészet hűvösségét, őket hevítette a
szerelme, az ő szívökben „rügy-
fakasztó” tavasz volt. Szerelmüket
nem titkolták már egymás előtt;
László egy szép holdvilágos estén,
ott az Etelka virágos kertjében be-
vallotta imádottjának forró szerelmét
s ne hogy más szakítsa le az édes

gyümölcsöt, meg is kérte a kezét.
A jegyváltást a szent estére tüzelték
ki, mikor az egész keresztény világ
örül a Megváltó születésének . . .

III.

Hárman ültek a terített asztalnál:
az öreg Mikó bácsi, felesége s
leánya, Etelka. A szoba hátrében
gazdagon díszített karácsonya dí-
szelgett a meggyújtott gyertyák fényé-
ben. Etelka szótlanul volt s izgatott,
gyakran tekintgetett az órára, szemc-
ből a csalódás egy neme látszott
tükröződni.

— Ne szomorkodj leánykám, szolt
Mikó bácsi, látván, hogy leánya
szokatlanul lehaglott. Bizosan eljött
volna, de a hófúvások elzárták tel-
jesen az utat. Ily kemény télre nem
is emlékszem s jól is tette, hogy
nem indult neki az utnak, mert ez
isten kísértése lenne.

— Hisz éppen ez szomorít el
apácskám, felelte Etelka, hogy el-
indult s valahol ott veszett az uton.
Már itt kellett volna lennie.

— Dehogy indult, vigasztalja anyja.
Annyira való esze csak van, hogy
ilyen időben nem indul el hazulról.

— Ki tudja? — felelte tompán
Etelka. Rossz előérzetem van nagyon.
Megígérte hogy eljön s szavát meg-
szokta tartani.

A szobában mély csend állott be.
Etelka lehangoltsága átragadt szülei
is. Majd hirtelen felugrott, szemre
szokatlan tüzben égtek, arca majd
kicsattant a pirtól.

— Hallották? Lövés . . . a nagy
fenyves fölül . . . ő az . . . Felugrott
s az ajtóhoz akart rohanni, miben
apja megakadályozta.

— Ugyan ne képzeld leány.
Ki járna a nagy fenyvesben ilyen
időben.

— De ha mondom, erősödött
Etelka, lövést hallottam.

— Új a helyedre, majd ki-
megyek . . .

Ez látszólag megnyugtatta az ér-
zékeny teremest, mert leült s feszült
figyelmével hallgatódzott . . .

Végre lépések hallatszottak kívülről.
A szoba ajtaja megnyílt, s azon László
lépett be hóbortoltan, utána Mikó
bácsi.

— Na itt hozom neked, látod,
nincs semmi baja. Mondotta kedé-
lyesen Mikó bácsi.

— László! — Etelka! — Kiálták
a szeretőik s egymás karjaiba rohantak,
egymást átkarolva, megfedkezve a
szülők jelenlétéről, adták s vették a
viszontlátás édes gyümölcsét . . .

— Egy kicsit elkéstem, ugy-e már
nem hitted hogy eljövök? Kérdé
László.

— Ugy aggódtam érted, felelte
Etelka.

— Hátha tüzes eső esett volna, az
sem tartott volna vissza.

— Ugy-e te lóttél? Kérdé Etelka.

— Hát hallottad?

— Hallottam s úgy összeszorult a
szívem.

— Egy farkast ijesztettem el.
— Szent Isten! jó hogy meg nem
ettek. S csak úgy borsódzott a háta
a mondottaktól.

— Magam sem szerettem volna
szent esti pecsenyét szolgálni farkas
ő uraságának, felelte László tréfál-
kozva.

— Csak gyalog jöttél?

— A nagy fenyves aljág szánkán,
de tovább nem lehet eljutni a nagy
hó miatt. A fuvaros visszatért, én
pedig gyalog vágtam neki az utnak.

— Jó hogy meg nem fogytál az
uton.

— Hevített a szerelme édesem.
Tudod, hogy az a legmelegebb kályha.
De most mond meg, mit hozott a
Jézuska?

— Ezt a Máriaképes láncot. Szép?

— Remek, de általam is küldött
neked a Jézuska valamit. Elfogad-
dod? . . . Nem felelsz? . . . Jó,
azért is oda adom.

S ezzel egy bársonytokot vett elő
zsebéből, kinyitotta. Két karikagyűrű
tünt abból elő. Etelka elé tartotta.

— Válassz.

Etelka szemérmesen nyult ahoz s
elvette a kisebbik gyűrűt, megcsókolta
s az ujjára huzta. László ugyanazt
tette a másikkal, felállott, kézenfogta
Etelkát s a szülők elé lépett . . .
Kint felhangzott a kántáló gyerekek
ünnepei éneke:

„Dicsőség magasságban az Istennek,
Békesség légyen földön embereknek! . . .”

A szobában ez alatt két szerető
lélek térdelt a könyekig meghatott
szülők előtt, kik áldólag terjesztet-
ték kezeiket szeretteik fölé.

Aba László.

Vilmához.

Szende kis leányka, te kis ibolya,
Ébredő tavasznak szelid mosolya,
Megláttalak, s keblem, ez a hideg tél
Megenyhüle, a mint rám tekinttéll.

Nem hittem volna én soha senkinek,
Hogy öreg szívemnek szeretni lehet,
Hogy e szívben annyis tapasztalat,
Gyöngéd érzelmek egykor helyet ad

Szép, szelid szemednek fényes tükörön
Tiszta lelked képe tündököl felém,
Tiszta lelked képén égő szerelem . . .
Boldogság-e az, vagy kárhozát nekem
G . . . . .

Dal.

Csillan a mámor csalfa szemében,
Gerlice-bugás kél ajakán,
Léha legények, léha körében
Ugy kacag, vigad egy barna leány
Egy barna lány.

S míg odafönn csak csendül a nóta,
Lent valahol valaki szomorú,
S reszketeg ajkkal földre borulva,
Ugy zokog halkán egy szöke fiu,
Egy szöke fiu.

Sziliágyi Ferenc.

Készül a fészek.

1.

A hegy olyan már, mint egy
fiatal menyecske kívánatos kebele;
üde és duzzadó és pompás zöld
csipkefelhőbe van rejtve. Világos,
haragos, fényes és sötét-zöld ke-
veredik össze a távolban gyö-
nyörűen, amely színek sejtelme-
sen takarták el buja mezitelen-
ségét.

Tavaszuót van már, amikor a
leglustább fa is sűrű lombba
borul és növeli az árnyat, ter-
jeszti az üde szagot az erdőben,
amit olyan mohón szív magába
a szegény ráb: az emberi tudó.

Az emeletről éppen az erdőre
lehet látni, ahogy összebörül
suttogó titokzatossággal a két
hegyhát, az egyik sötétebb, a
másik zöldebb lombú és közöt-
tük vonul el egy gyönyörű han-
glatos völgy.

Csak ki kell hajolnia Emmának
az ablakon és szemé pillantása
ragyogva akad meg az erdőn A
melle emelkedik, mintha érezné
és színi az onnan áradó ózont
— és talán hallja is, mit dalol
a rigó, hánnyat huhukol a kakuk,
hogy csörög a kis patak, —
mert ábrándozó, elmélázó kis
leány Emma, és abba a zöld
árnyékos völgybe különben is
édes, bájos emlékek tartoznak.

Ott mondta meg neki Jenő,
amit ő már különben is tudott . . .
régén tudott . . . Mert odakis
leány ám Emma, — míg Jenő,
a völgyénye — kissé elfogult,

csupa szív, csupa lélek . . . Ugy
el tud csudálkozni a leány apró
kezein, vagy — ő maga mondta,
— csöpp füleit is el tudná nézni
naphosszat.

Most a nyakát csodálja. A te-
kintete csupa áhitat, azokat az
apró pihéket, elszabadult puha
hajszálakat nézi, amelyek kisik-
lottak a kontyot tartó csonthaj-
túk közül, azután megakadt kutató
pillantása azon a fehér gömbö-
lyűségen, ami kilátszik a világos
bluz merész vágásából és érzi,
mint részgél meg egyre jobban
az ő kis Emmája közelségétől,
aki az ablakpárkányra hajolva
néz el a távolba merengve.

— Nézzé, Jenő. az erdőt . . .
ő, be szép is az erdő! . . . az
örökké suttogó árnyékos fák zöld
hazája . . .

Jenő is kihajol az ablakon, de
alig férnek; kell, hogy egymás-
hoz simuljanak, pedig nagyon,
mert Emma semmi helyet sem
ad a fiúnak. A fejeik összeérnek;
az Emma barna haja összevegyül
a Jenő szöke hajával, kedves
ellentétként, szerelmes bizalom-
mal.

— Látja Emmi . . . ott, a
völgyben . . . ott fogtam meg a
kezét . . . és maga olyan jó
volt . . . engedte . . .

— Én?!

— No, ne tagadja, Emmikém! . . .
Csak nem gondolja, hogy én
merészkedtem volna . . .

— Maga, igenis, magam! . . .

— Én? . . . no jó . . . hát én! . . .
Talán én is simultam a keblére,
ugy-e?

Emma elpirult.

— Hiszen majd is adtam volna,
tudom . . . maga megölelt.

— Jól van, jól. Nem szóltam
semmit.

— Persze azt hiszi, mert a
völgyényem, már szabad minden . . .

— De Emmus?!

— Csönd! szót se.

Jenő duzzogva húzódik vissza
az ablakból, a leány pedig híz-
kedve kuszik utána.

— Haragszik? . . . haragudni
méltóztatik, Fekete ur? . . .

Közel jön hozzá Forró lehe-
lette szinte porzsöli szöke baju-
szát, lehajol úgy, hogy belelát
kék szemébe, és mosolyog. A
legény gyöngé, nem tud ellen-
állni, ő is mosolyog, mire a leány
győzelmesen sinítja meg az arcát.

— Ugy-e vasárnap kimegyünk
az erdőbe? . . . tudja, oda . . .

2.

Süt a nap, A fénykévek ráes-
nek a fehér falra, rá az egész
mindenségre, rá a messze-messze
zöld erdőre, amint egészen be-
világitanak. Megcsillan a sugár
a lusta lóly rest hullámain is,
és melegít, süt mindenfelé, amerre
csak lát a szem.

Emma az ablaknál ül és bo-
szorkányos gyorsasággal forgatja
a varrógépet, ami alól finom
öltésű ruha kerül ki: vánkosok,
dunnák és egyebek, amit Emma
maga varr és pedig sietve, mert
nemsokára a maga asszonya
lesz. Fekete Jenőné öngyűsége.

Milyen komoly, tekintélyes
cim! . . . éppen, mint jövőbeli
férje, aki bár nagyon, kimond-

hatatlanul szereti, még megcsókolni sem merete soha.

Nagyon jó fiú. Ha a kezét gyöngén megszorítja, lánymódra elpirul, és ő, a pajkos, rossz Emma igen gyakran hozza őt zavarba.

Ut óra van, már jönnek a hivatalból; Jenő is mindjárt itt lesz. A kis gép rettenetesen forog, a gazdája kettőzött figyelemmel hajol a vászonra, és észre sem veszi, meg sem hallja, hogy valaki bejött. Az arca biztosan nem azért borult pirba, az öltést se a miatt tévesztette el...

— Odajön hozzá és érdeklődve kérdi:

- Mi lesz ez, Emmácska?
- Sicc!... Semmi köze hozzá.
- Nem mondja meg?
- Nem.

— Akkor nem szabad varrnia. Ugy-e édes mama, már eleget varrt?

- Beszélhet is annak.

Szelid erőszakkal, gyöngéden elhuzza a géptől és a leány hol ellenkezik, hol meg hozzásimul. Elteszi a varrást és kiülnek az ablak elé. Alig beszélnek; nem is tudnának miről, ha csak nem ismétlik — tudj! Isten hányadszor — amit tegnap, vagy azelőtt mondtak egymásnak.

Egyszerre merész ivben repül el előttük egy acélkék és fehér tollas fecske; fürgé, kíváncsi kis jószág, amely nagy beszéddel, csevegve, csicseregve települ le előttük a rácásra.

- Csuvik... csuvisk...

A leány a fiatal ember karjára teszi a kezét és gyönyörködve figyelmzetteti:

- Nézzel!...

A fecske fölröpül a falra és éles karmaival ügyesen odafogózik, odalapul, mintha rá lenne festve. Nagyon kedves volt. Elrepül, azután hoz valamit a csőrében; meg-meg csak elrepül és másodszer sem tér üresen vissza. Egy kis sarat, szalmaszálat, tollat, pihét szerez össze szorgalmasan, serényen.

Az meg igazán csókolni való, a mikor párja is akad és ezental ketten szorgoskodnak vidám csicseregéssel, mintha csak biztatnák egymást:

- Csuvik... csuvisk!...

A fiatalok mohó szemmel nézik.

- Fészket raknak, — mondja Jenő.

— Látja... Ők is!... —

szólt örömprepsve a leány.

3.

Emmát ezental minden reggel a fecsképar keltette fel. Amint kibúj az ágyából, első pillantása mindig a fészkekre esett, és vidáman köszöntötte a szorgalmas, kis madarakat.

— Ti is... mi is!... Csak iparkodjatok!...

És a fészke lassan már annyira megnőtt, hogy a nőcske elrejtőzhet benne, és csak okos feje, lármás kis csőre látszott ki belőle.

— Ó, szinte a beszédek is megértette már.

- Most pörölnék... most

békülnek... tervezik a jövődőt...

Jó kedvében, mikor ő is csinálta a kellékeit a maga fészkehez, a habos, csipkés, fehér vásznakat, — átszólta madarakhoz:

— Ugy-e, már nemsokára kész lesztek?... Mi is!...

Erre vidáman feleltek azok fecskenyelven:

— Csuvisk... csuvisk! Csak rólunk vegyetek példát...

Forgott a gépkerék, fogyott a czérna, és átellenben épült, készült a fészkek. Ide át is egyre közelebb jött az esküvő napja.

Idilli boldogságban telt a mátkaság és míg Emmácska édes, titokzatos dolgokat szabott össze a patyolatból: gyönyörű betétű ingeket, rejtelmes-sejtelmes nadrágokat, suhogó csipkés alsószoknyákat, Jenő szötte az ábrándokat e dolgok hivatásáról és az álmok elhozták neki képzletben mindazt a türelmetlenül kívánt édes dolgot, ami már úgy is csak néhány kurta, izgalmas nap kérdése volt.

Emma olykor-olykor a kezére ütött, mikor nagyon elmerengett.

— Mit bóbiskol, magaköltő?!..

Hallgassa inkább a fecskéket.

— Valóban... már csaknem

kész a fészkek...

— Ugy-e, szorgalmasak?...

— Magától tanulnak...

— De maga nem tanul tőlük,

Jenő...

— Én?... Mit!?

— Nem mondom meg!

Le nem vette pillantását a fészkekről, amelybe hol a him, hol a nőfecske hozott valamit és a találkozókor mindig megcsókolták egymást, — amire felragyogott az Emmus vágyakozó, hamisan kacsintó szeme.

— Nem figyel eléggé, Jenő...

— Mire kedves?

— Istenem!... hát a fecskékre...

Mikor azután látta, hogy nem érti meg, odahajolt hozzá, hogy arca szinte arcához simult, és elmagyarázta:

— Látja, azok építenek, szorgalmasak... hol a him, hol a

nő hoz egy szalmaszályt a fészkehez...

— De hisz mi is úgy teszünk...

— Nem ez... nem erről van szó... Hát azt nem veszi észre, hogy azok ha találkoznak,

mindig megcsókolják egymást?!...

És dacos kis fejét pirulva rejtí oda a férfi széles mellére, akinek ajka égőn tapad össze kis menyasszonya ajkával az első édes csókban.

A fecskék is csókolóznak és átcicseregnek vidáman:

— Csuvisk... csuvisk!...

A leány szemérmesen sugja:

— Mi is tegyünk úgy... mi is!

A legény még ölelve tartja Emmát és a szemeik összeragyognak:

— Látja... így sokkal szebben, gyorsabban és jobban készül a fészkek...

Honti Henrik.

Az asszony.

Fiatal pár ül a padon;
Beszélgetnek elmélyedve.
Lantolja az ifjú nagyon,
Mily erős az ő szerelme...

A nő fölne, vállát vonja,
Utanozik a beszélő.
„Ki igazán szeret” — mondja, —
„Az tegyen és ne regéljen.”

Szende Miklós.

Hóvirágok.

Írta: Ádám Éva.

— Megházasodom! Jelentette ki a férfi és büszkén kiegyenesedve sétált a szobájában. Gondolkozott.

— Nem vagyok én még öreg ember! Ugy érzem magamat, mint húsz év előtt, mikor első szerelmemet átálmodtam. Ez az utolsó. Majdnem olyan, mint az első. Néha szintén reszketek, ha látom ezt a leányt. Ez is úgy hasonlít a régihez, az első, illatos, fehér, tiszta virághoz. Miért kellett annak letérnie? Csak úgy eszálalt, mint nyári virágok illata a rétek fölött. Beteg se volt. És egy napon mégis eltemették őt, a gyöngye gyermekét. És vele sok mindent. Ifjúságom reményét, tavaszom délibábját, lelkem életét.

Csillogóvilága nem ragyogta be életem útját sokáig. Csak úgy szálltak az évek... Mintha már ezüst vegyülne az aranyba itt fenn, fáradt fejemen.

Valahová le kell hajtanom... Valami csendes, tiszta pihenő helyre, ahol az álom édes lesz és meleg, mint a regék ködös világában.

Megházasodom... meg... Nincsen fénye magányomnak, nincs acélos ereje lelkemnek, ha nincs cél, amiért megdobjanjon a szív.

Olyan sokáig bolyongtam céltalanul... Ez a leány: ez olyan különös leány. Néha szinte félek tőle. Tulságosan okos és mély a tekintete, érzem, hogy ennek nem tudnék hazudni. Mert ő bele lát a lelkembe és megbírá, megítél külső és belső lényemben egyaránt. Tán azt is tudja, megérezni eddig, hogy minő lelki-küzdelmet élek át. Szeretem őt. De nem hiszem, hogy szerelmes lennék bele. Erre már nincs fogékonyság bennem. Inkább olyan gyerekes, diákos szerelmi költészet ez a lelkemben, ami húsz évvel ezelőtt megbabonázott. Ez az érzés: virága a szívemnek. De nem izzó, dus, meleg szinompompás virág. Csak olyan fénytelen, színtelen, tiszavirág.

Ezért hasonló a régihez. Illata van, de altató és nyugalmas. A színes virágok vágyakat ébresztenek, életet sorvasztanak. Ez a tavasz: elmúlt régen. Most csak az őszi verőfény csalsa ki a színtelen sápadt virágokat, sápadt szerelmeket. De már megérelmi nem tudja.

Szeretem azt a leányt. Ha jít volna most: boldogabb lennék. Örömem, ha látom őt, bánatom, ha messze van, szeretném elérni őt. Magaménak tudni egyedül, hogy dobanni se merjen a szíve másért, csak értelem. Mindent így szeretném. Hogy enyém legyen, hogy valaki intezzen el minden ceremóniát, vezessék be a szerelmem jogát mindenféle anyakönyvbe, a hányba tetszik, — de én ne legyek benne az utánjárásban. Ünöm. Terhemre van. Félek tőle. Megborzongat a sok ceremónia és mindenféle hókusz-pókusszal kinnózzák a lelkemet, olyan nagy dolognak festik a házasságot. Ezer felől hallok a kérdést: tudom-e mekkora felelősség ez? Is megijesztenek. Magam is elhiszem, hogy nem az én koromba illő álmodás ez.

Ha így csendben, észrevétlen, csak az Isten tudtával ide hozhatnám azt a leányt: eddig régen az enyém volt. Mert csak a természetes vágyaim vezetnének s nem a jóbarátok aggodó tanácsai.

Ej, de most mégis... ha más-kép nem lehet... ha így kell lennie: Megházasodom!

Ilyen gondolatok kinnózták azt a nagy, komoly férfit, aki épen annyira vágyott a csöndes, a boldog házasság után, mint a mennyit ígér délibábos, fátalos messzeségből nézve.

Rászánta, magát, hogy a mai napon feleségül kéri azt a leányt, akit ő olyan különösnek, olyan nem minden-napian ismert.

Elindult hát és bekopogtatott a lányhoz. Gyöngén, kissé remegve hangzott a felelet:

— Szabad!
Köszöntötték egymást. Amint szembe néztek: a férfi szemében valami fény csillogott. A lány szemében pedig ott tündöklötték a most lehullott köncspepek.

— Maga sir Magda? Miért? Mi baja? Szóljon az Istenért, ne nézzen rám oly metsző hidegséggel...

A leány nem felelt jó ideig, csak azután szólt bágyadt hangon:

— Nagyon fáradt vagyok.

A férfi úgy érezte, hogy most kellene kellene ölelnie azt a remegő leányt és megvigasztalni, hogy:

— Itt majd ki fogod pihenni magad, el fogod felejteni amiért könnyed hull.

Ahelyett azonban ügyetlen volt, nem talált szavakat, amivel sebeket lehet gyógyítani, félt, hogy megbántja a leányt és nem is merete tovább vallatni, hogy mi baja.

A leány könnyes szemmel követte a férfi mozdulatait. Tudta, sejtette, érezte, hogy ez a komoly, nagy ember szereti őt. Es arra gondolt, hogy micsoda gyerekes tartózkodás, féltékenység van ebben az emberben. Ő, a lány fiatal volt és vágyott valami lázas, boldog szerelmeire. Valahányszor várta ezt az embert: mindig lehunyta a szemét és álmokat álmodott.

Ugy képzelte, hogy ez a nagy, erős ember egyszer ölebe kapja és fut, fut vele. El innen messzire, ahol sohase kell felelednie. Ahol forró csók lezárja szemét és megremege a lélek az illatos naptól. Ugy elfáradt a várakozásban. Néha elszápadt. Néha sírt. Most is. De leányos lelke néma maradt és zárkozott. Csak ott belül égett valami nagy tűz, de amit el nem árult egy sugára se a szemnek. Hideg, nyugodt, csodálkozó és kérdő volt az a szempár, melynek tekintete a férfín nyugodott.

A férfi nézte, nézte meg beleszállt és lelke megtelt nagy, tiszta nyugalommal, édes, régen, elmúlt dolgok emlékeivel, a mikor egy kicsinyke kis hóvirág szende, leányos ártatlansága megbabonázta. — Ugy érezte, hogy az „ősi nap is érlel meg hóvirágokat, amit ő le fog szakítani és megcsöndesült szíve, amelyben húsz év, alatt, hogy amaz elsőt letörte a halál: annyi bűnös léha szerelmek lakott. Most már megunta azokat. Megutálta. — Hóvirágot kerestet ismét elfáradt lelke érezte, hogy utolsó szerelme olyan fehér mint az első volt. Fájt a szó. Még nem beszélt az ő csöndes, de tiszta szerelméről, csak gyönyörködött benne, csak nézte, nézte még, mint egy oltárképen az égi liliumokat.

A lány egy kicsit összerázkódott. Tekintete elkomorult. Merőn nézte a férfit és meg nem értve: nagy érzések tüze vibrált a szeme fényében, mintha panaszolta volna lágyan, búsan:

— Lásd: az én leánylelkem szerelmeiről álmodik. Ennek a nagy, fehérvirágzásnak, mi a lelkemben virul: forró nap kell, hogy életszint nyerjen. Az én álmom beteg. Az én karom elfáradt, ha nem szabad ölelnie. Az én világom olyan színtelen. Tűzrózsák gyulnak a fehérmezőben, ha a férfiről álmodom, aki eljön értem. Néha azt hittem: te vagy az. Valami ilyent láttam, a szemedben. Aztán remegve vártam, mikor veszed kezembe kicsiny kezemet, mikor adod az első csókot, miről a gyermeklány annyit álmodik...

Vártam... Vártam... ezer ledét vártam hangod remegésétől, lelked forróságától... Ti férfiak nem érzitek ezt a szent várakozást soha. Csak mi váruknk... csak én vártam... Oly hiába vártam! A te szemed olyan nyugalmasan dcsús. Nincs deleje, nincs melege, fénye. Te ugy nézel ránc mindig, mint testvér a kis testvérré. En fázom, én beteg vagyok!...

A leány tekintete szinte áthatta a férfi egész lényét. Olyan mámoros volt lelkeben a második tavasz. Ráborult a nyugalom, az álom, míg a lány nézése egyre jobban erlingatta, régi virágok illatától lett nehéz a szíve és szerelmes gyöngye hangon kérdezte a rábámuló leánytól:

— Mit lát a szememben édes? Akar valamit mondani?

— Igen. Azt, hogy: látom a szeméből, maga sohase tudna egy aszszonyt boldogítani... Jól tette, hogy nem házasodott meg soha...

A szíven talált férfi hirtélapadt lett. Némán bucsuzott.

Valami fagyos szél száll végig a lelkében, amitől megfagytak annak édes, tiszta, hosszú álomból felébredt virágai...

KÖZOKTATÁS.

Az egységes középiskola.

Megvan a közoktatásügynek is a maga sensatioja. Az érletségi vizsgálat reformja után nyilvánosságra került a mostani miniszter tervezete is az egységes középiskoláról. Wlassics fölvetette az eszmét; utóbb már beírte volna az *egységes jogostással* is. Lukács György még meg se melegegett a bársonyszékben, készen van a probléma megoldásával. Nézetek, jámborok, egyszerűk is, mint a Kolumbusz tojással csak akarni kell s tudni a dologhoz.

Néztek hát, mit mond a kegyelmes ur. Először arról az oldalról, *hogyan fest, a mi benne van a tervezetben.* Általánosan kötelező tárgyai közül kiválik a latin és német nyelv; szabadon választható a másik ókori nyelv; a görög mellett az angol, francia, vagy az olasz; továbbá a vegytan és ábrázoló mértan.

Ha az eddigi középiskola ellen az volt legnagyobb panasz a társadalomtudományi társaságnak, hogy nem képez a gyakorlati életre, tulokat grammatizál, közel egy éves izgatásának semmi hatása nem volt az egységes középiskola tervezetének megállapítására, mert benne a nyelvek majdnem kétszeresükre szaporodtak; ma van a gymnasiumban 4, a reálban 3 nyelv; az egységes középiskola küllömből típusaiban lenne 7. Mindjárt rosszul járnak az iskolák fentartó testületei, mert több tanárt kell alkalmazniok; vagy rosszul járnak a tanárok, mert több tárgyra kell képesítést szerzeniök. Legrosszabbul járnak azonban a tanulók, mert ha eddig a sok mindenféle ismeret összegabalyodik a koponyájukban, ezentul ehhez a khaoshoz sokkal biztosabban fognak eljutni, már csak azért is, mert a tanárai sem lesznek náluknál küllömb helyzetben: nekik is sok mindenfélét kell majd ösztentaniuk. Kezet foghatnak: ex omnibus aliquid, ex toto nihil.

Az iskolánál s az iskola embereinél még fureszábban jár a magyar társadalom; hirdetik, hogy megtalálták a bölcsek követ, amely pedig — közönséges csehüveg; mert az a középiskolai typus, melyet Lukács publikált, a latin és német nyelv kiemelésevel, már megvan Németországban, úgy hívják, hogy real-gymnasium.

Csak hogy a német óvatos ember; próbálgatja az új középiskolát: van ott ugy nevezett *Reform-Süle* is, melyben az idegen nyelvek tanulását modern nyelveken kezdik s csak a felsőbb osztályokban térnek az ókori klasszikus nyelvekre. De azért olyan bolondot nem kockáztattak, hogy a régi középiskolákat, a gimnáziumot és reáliskolát, egyszerűen eltérüljék.

A mi Lukácsunknak megvan hozzá a bátorsága, hogy a magyar társadalom középfoku nevelését rábizzza egy új, nálunk ismeretlen iskolára s a régiéktől meg se kérdi, teljesítették-e már a magyarságnak azt a szolgálatot, melyet rájuk bízott. S hanem, mi a mulasztás oka? Mi a bajuk? mi a panaszuik? Igy kerül rendre az a kérdés, mi nincs meg az egységes középiskola tervezetében.

Nem szolok arról, kinek áll érdekében a latin, kinek a német nyelv és műveltség erőszakolása, bár itt is kétségtelen, hogyha a két ókori nyelv és irodalom között kell választani, a küllömb, az önálló műveltség görög nyelven maradt ránk. De azt mégis szeretném megkérdezni a miniszter urtól, hogy felszívuk-e már teljesen a klasszikus műveltséget, hogy el lehetünk nélküle? S ha eddig nem volt módunkban, ezentul, egyik nyelv segítségével biztosan jutunk annyira, hogy ezt a felszívást mindenki elvögzi maga is? Vagy ha nem is fog mindenki latinul érteni, hogy klasszikusokat olvashasson, hát le vannak ezek fordítva magyarra, így mindenki megérti. Hisz, ha le volnának! Az akadémián 1883-ban alakult egy szikeb társaság, az u. n. klasszika-philologiai bizottság, melynek ez a fordítás hivatása lenne. Megjelent eddig 20—25 kisebb-nagyobb munka, a melyeket jó formán senki sem olvas. A nagy közönség kezébe élvezhető fordításokat inkább a görög pótlóról szóló 1893-i törvény teremtett. Azóta pl. immár harmadik kiadása lát napvilágot Homeros eposainak, Kumpfi fordításában.

Hát a nagy kiadó ózegek, a tankönyvek kiadásából felgazdagodva, áldoztak-e valamit ilyen kiadványokra? Vajjon tud a nagyközönség körében valaki azokról a papyrusoktól, melyeket Rajner főherceg hozott Aegyptomból s a melyek szinte a mai életből kikoptak műfajokat szolaltatnak meg, mint a ballada és románé (Bokkhyldies dithyrambosainak), az életkép (mimos)? Husz éve lesz, hogy Aristoteles állítólagos munkáit kiemelték, a pyramisok sirkamrájából, „az Athenei államáról” — az egy Schvarc Gyulán kiadott nálunk meg szóba se hozta senki, pedig a görög alkotmány fejlődéséről egészen átalakult azóta a tudós világ felfogása.

De hát ezek igen mélyreható problémák a szegény kiadónak, a kinek nincs vevőjük, nincs olvasó közönségük. Hát a magyar irodalomnak és történelemnek latin és görög nyelvű forrásai, az u. n. krónikások le vannak már fordítva? Szegény jó Szilágyi Sándor utau most egy pár brassói tanár vállalkozott erre a heroikus munkára s immár 4 ik kötetét publikálja a középkori krónikásoknak. Segíti őket talán az akadémia, a nagy kiadók, a v. k. miniszter? Ugyan hova gondolunk? Pedig ilyen munkát, mint a brassói tanárok, más középiskolák tanárai is el tudnák végezni. Sőt, ha felhasználnak a jobbára minden középiskola körében irány nélkül tapogatózó képzőtársulatokat, egy évtized alatt meglehetne minden tisztességes klasszikus becsületes fordítása; másik évtized alatt rendre kerülhetnének a krónikások s aztán ráterhetnének egész nyugodtan arra a kérdésre, tanitsuk-e még a latint és görögöt, vagy ideje végre a magunk különös faji érdekeivel is törődni. A tüzetes nyelvtanok, szótárak, széprajzi, népköltési s másfajta gyűjtemések most is jobbára tanulók végzik, a nagyberők pedig aratják a babérokat s tönik a zacsokba a bakiszt. Mikor fog egy magyar v. k. minisztert aggasztani, hogy az árja műveltség (latin, német, angol, francia, olasz, urföltésével született ellenségeink utját egyengetjük a hódításra? Mikor jut eszébe a finn, a török, a szamir s más rokon turáni fajok

nyelvét, irodalmát, néprajzát vinni bele, az iskolák utján, közműveltségünkbe?

Kinek is jutnának eszébe ilyen fantazmagoriák, mikor a nyugoti műveltség majmolásából is szépen meg lehet élni, sőt a politikai életben is vezéri polera emel az a nemzetietlen axioma, hogy a magyar nemzetnek két világra szóló cselekedete bizonyítja életképességét, az egyik, hogy a törzsszervezet megdöntésénél megteremtette a királyságot I. István alatt; a másik, hogy elfogadta s Habsburgházat örökös királyokul.

Míntha a nemzet csak imént eljárt volna szerepe rácafolna a mi művelődésünk, politikánk vezéreire! Míntha a faji, a nemzeti kiváltságok ápolása váltotta volna ki a japánokból is azt a csodás erkölcsi erőt, hogy elkészülve, neki menjenek s le is győzzék a nuszka óriást, mint egykor a görögök a perzsákat, a magyarok Hunyady alatt a törököket!

Sarudy György.

IRODALOM.

— „Uj szabadságharc” Lengyel Zoltan országgyűlési képviselő ezen a címen politikai tanulmányt bocsátott közre s mindjárt hozzászólhatjuk; mindenek megszivlelésére méltó, értékes, sok részében új szempontokra mutató brosurát. A nyolcva hatoldala terjedő könyv, amelyet Kossuth Ferencnek ajánl a szerkesztője, a nemzeti küzdelem céljáról, hibáiról és eszközeiről szól. Lengyel Zoltán sokat elmélkedett, gondolkodott a függetlenségi párt taktikája, országos szervezése, elveinek megvalósítása és eddigi eredményei fölött. A konkluziót, három főhibában foglalta össze; az első főhiba az, hogy a függetlenségi program nem elérhetetlen ábránd, hanem hus és vér, a második az, hogy a függetlenségi politika nemcsak igehirdetést, de állandó harcot követel, a harmadik főhiba az, hogy a függetlenségi program kivívását igen sokan kedvező külpolitikai változásoktól várják. Lengyel Zoltán nyiltan bevallja, hogy utálja a 67 és a 48 örökös, meddő harcot. A 67 császári politikát jelent, a 48 elvont, függetlenségi ideált, amely a kezdő lépésektől szinte irtózik. A nemzeti küzdelem új szervezéséről kell gondoskodni és pedig társadalmi s gazdasági alapon, mert a mai szervezeten, passzív ellenállásnak személyi változásokról és elvi engedményeknél alig lesz több eredménye. A szerző szerint magának a hadseregnek kell a döntő lépést megtenni; ez a katonai passzív ellenállás harmas irányu: mondjon le minden közös hadseregbeli tartalékos tiszta a rangjáról, társadalmi bojkott alá kell vetni az osztrák-német tiszteket és ne érte meg egyetlen magyar katonára se a német nyelvet. A függetlenségi politika újjászervezése céljából évenként tartandó országos nagygyűlést, függetlenségi névkönyv és almanach kiadását javasolja. Gazdasági téren függetlenségi szövetségek, takarékpénztárak, bankok létesítését javasolja, amelyeknek központi vezetése volna. Végül a függetlenségi sajtó országos szervezését tartja szükségesnek. Eddig a függetlenségi politika csak érzelmi politika volt, erő nélkül. Az osztrák politika érdekpolitika volt s ezért nem sikerült kiirtani. Hogy győzhessünk, teljesen ki kell építeni a függetlenségi politikai gazdasági hátterét. Ezeket fejtegeti érdekesen, tüzesen és nagy meggyőző erővel Lengyel Zoltán, akinek igazságait bizonyára meghallgatják és elismerik.

— Igazi független újság, mint a közelmúlt napok eseményei is igazolták, a Pesti Hirlap. A szocialisták terrorizmusa, a sajtószabadság ellen intézett támadása megfélemlítette meg, amint nem jédt meg soha semmi hatalomtól, hanem hir-

dette és hirdeti a meggyőződése szerint való igazságot, küzdött és küzd folyton a szabad véleménynyilvánításért. Liberális és demokratikus elveket vallott immár 27-éven át, liberális és demokratikus irányban fog haladni ezentul is, az elvek diadaláig. Es ebben bizonyára támogatja a nagy magyar olvasóközönség, melynek így a szíve szerkeszt tud beszélni. Magyarország legkedveltebb s legelterjedtebb lapja azzal hálálja meg a nagy pártolást, hogy ugyanazon árért sokkal nagyobb lapot ad, több olvasni valót nyújt, mint más újságok, s minden előfizető díjtalanul kap — karácsonyi ajándéku! — egy diszes kiállításu nagy képes naptárt. Ez a naptár az 1906. évre már megjelent s minden ujonnan belépő előfizető is megkapja, ha negyedévre egyszerre küldi be a 7 korona előfizetést. A Pesti Hirlap naptárában ugyanazon jeles irók írtak, akik a lap kedvelt munkatársai. Van a Pesti Hirlap nárc divatlap melléklete is, melyet félórán rendelhetek meg a lap előfizetői. Ez a Divat-Salon. A Pesti Hirlap a kiadóhivatalnál (Budapest, Váci-körút 78.) megrendelhető egy óra 2 kor. 40 fill. és negyedévre 7 korona előfizetési áron, mely legcélszerűbben postautalványon küldhető. A Pesti Hirlap és Divat-Salon együtt (a Pesti Hirlap nagy képes naptárával) negyedévre 9 korona. Jó lélekkel ajánlhatjuk t. olvasóközönségünk figyelmébe.

A közönség köréből

E rovat alatt közlöttekértia szerkesztő nem felelős.)

Még mindig a villanytársaság.

Örömmel sietek ez uton a villany-társaság boldog részvényeseinek tudomására adni, hogy most már megédesedten dörszülhetik tenyerüket, lesz osztalék, mert a társaság zseniális igazgatója megtalálta a módját, hogyan kell a jövedelmet szaporítani, hogy annyi eszedmöt után vegre a részvényesek is kapjanak valamit.

Ha a villany-óra Ő szerinte keveset mutat, (persze azzal nem számol, hogy sokszor nem szükséges a villanyt égetni) rögtön küldi embereit az órát vizsgálni és mert keveset mutat, a fogyasztó bizonyára megelégedettségében azonnal fizeti az óra átvizsgálásáért a 4 koronát, ha pedig a fél méltatlankodik, hogy sokat fizetnek vele, csak lesi az alkalmat, hogy az óra megtekintését kérjék, rögtön leviszik az órát, hogy rövid idő alatt megvizsgálják, persze öreg este lesz és az órát még mindig nem hozzák és ha kérdezteti a megrendelő, mint a ki jól végezte dolgát azt tüzoni a direktor ur, hogy tessék leküldeni a 4 koronát az óra le-és felszerelésért, akkor felkapcsolatom.

Hát kérem ilyen állapotokon még is csak ideje lenne segíteni, mert ha már annyira drága a villany használata a nagy közönségnek, úgy legalább egy kicsit előzékenyebb lehetne a nagys. direktor ur, az igazgatósági tag urak pedig ha már a részvényesek érdekeit nem is védik, legalább a fogyasztók bosszantásaitól visszatartatnak a direktor urat.

Sátoraljaújhely, 1905. dec. 19.

Kelcti Jenő.

Felölts szerkesztő:

dr. FEHÉR MÁRTON

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

HIRDETÉSEK

felvetnek a

kiadóhivatalban.

**Sakás kerestetik földszinten
4-5 szobával több évre.**

Szíves ajánlatok
Sinai Jakab
kir. iparfelügyelőhöz intézendők.

**Egy 400 koronás Puch-féle
kerékpár 100 koronáért eladó.**
Cím a kiadóhivatásban.

Ajánlok

szobafűtésre I-ső rendű *Magyar és Poross szalon kőszentel* ugyszintén *tatai és Poross tojás és kocskabrikeket*, I-ső rendű *gázkokszot* házhoz szállítva jutányos ár mellett. Saját termései hegyaljai bor literenként 40 kr.

Tisztelettel

Mein Géza
Papsor-u. 220.

Boreladás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy saját termései kitünő boraimat literenként is árusítom.

1904 évi termés literenként 1 K
1905 „ „ „ „ 76 F

Tisztelettel:

Kulics János
Kossuth-u. 189 sz.

Alkalmos karácsonyi és ujévi ajándékok!

Levélpapír díszdobozokban, ima-, mese-, emlék- és képeskönyvek. író- és rajzszerkek, festékek dobozokban nagy választékban és olcsó árban beszerezhetők

LANDESMANN MIKSA és TÁRSANÁL
Sátoraljuhely
Kazinezy és Rákóczi-u. sarkán.

ARNHEIM S. J.
cs. és kir. udvari szállító
pénzszekrény és tressorgyára

Budapest. — Gyár: V. Arboe-u. 3. (a Váci-ut mentén.) Minta-raktár: V. Erzsébet-tér 17. sz.

Tűz, betörés és termitbiztos pénzszekrények, páncélszekrények, páncélszobák.
Tűzmentes könyv- és okmány-szekrények. — Safe Deposits.

Többféle (nagyobb és kisebb)

Lakás

istálló és pinczeház
azonnal kiadó. — Bővebbet a kiadó hivatalban.

Eladó ház.

Sátoraljuhelyben, a belvárosban egy ház eladó.

Értekezhetni **Isépy István** ügyvéd irodájában Sátoraljuhelyben.

Saját készítmény!

Jutányos árak!

Allandóan nagy választékban készletben tartok:

Valódi fekete chagriné s világos díszbőr-vadásztáskák, bőrtölténytartók.

Kutya-, lovagló- és agarászó fonott ostorok, kutya-nyakra-
valók és vezetők. Nyereg-felszerelések.

Bőrkenőcs és szerszám-fényesítő folyadék. Szerszámok.

Landesmann Sámuel

szijgyártó és nyerges

Sátoraljuhely, Rákóczi-utca (Kispiacz).

Védjegy: „Horgonyt”

A Liniment Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pilleia

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kőszvények, csúzási és meghűtéseknel bedörzsölésként használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgonyt” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

Richter gyógyszerár
az „Aranyszőlő”, Prágában.
Előrebetarassék ne. Mindennapi szótűző.

Friedman Mór
okl. szülész

november 1-étől lakását Grünwald B. és Zárta szállító Bercsényi utcai házába helyezte át.

Hirdetmény.

A t. ez. közönség tudomására hozatik, hogy alulírt intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10-50 évig terjedő

törlesztéses kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarekpénztár

Kimerítő és lelkiismeretes tudósítással szolgál a helybeli törvényszékiileg bejegyzett cég a

„Felsőmagyarországi Tudakozó iroda”

Bővebb felvilágosítással szolgálnak

Landesmann Miksa és Waller Aladár cégtulajdonosok.

Megyei általános bank részvénytársaság

Sátoraljujhely

(a járásbíróssággal szemben.)

200.000 korona

teljesen befizetett alaptőkével.

Elfogad betétet kamatozás végett.

Leszámítol váltó és jelzálogköcsönöket.

Folyó számla hitelt és **ovadékok** nyújt kedvező feltétellel.

Eszközöl 10-től 70 évig terjedő törlesztéses kölcsönt és elvállal minden a bankszakba vágó megbízást.

az igazgató[ág]

1906. évi NAPTÁRAK

nagy választékban kaphatók

Landesmann Miksa és Társa

könyv- és papirkereskedésében

Sátoraljujhely, Rákóczi-u. (Nagy Ferenc mellett.)

Egyedül valódi THIERRY-féle BALZSAM.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg hat. Tulajdonságai: 4. Utóérhetően hatású gyógyszer a tüdő és mell betegségeinél, enyhíti a katarhust, csillapítja a köpködést, megszünteti a fájdalmas köhögést, meggyógyítja az időtől vált ilyen betegségeket is. 2. Kitűnő hatása torokgyulladásnál, rekedtségnél és minden torokbetegségnél stb. 3. Mindenféle lázt alaposan olít. 4. Meglepően gyógyítja a máj, a gyomor és has minden betegségét, különösen gyomorgöröcsöt, kölkát és csikarásokat. 5. Megszünteti a fájdalmat, gyógyítja az arany eret és Hämorrhoidát. 6. Hajtó és vértisztító hatása van, tisztítja a vést, megszünteti a hypochondriát és melankóliát, erősíti az étvágyat és az emésztést. 7. Kitűnő hatása van fogfájásnál, lukas fognál, szájszűlynél és minden fog- és szájbetegségnél, megszünteti a felbűgést és a száj és gyomor rossz szagát. 8. Kitűnő szer főrgek, pántlika giliszta, epilepszia és nehézkór. 9. Külsőleg csodálatos gyógyszerül szolgál mindenféle sebnél, új és réginek, forradás, orbánc, hőküttés, fisztula, ragya, égésiseb, fagyos tagoknál rüh, var és kiütések, kirepedezett durva kéznél stb. megszünteti a fejfájást, fülzugást, szaggatást, köszvényt, fülfájást stb. a mirgőli részletes használati utasítás teljes felvilágosítást nyújt. Olyan gyógyszer, melynek semmi családban különösen influenza, cholera és más járvány idején mint első segítségnek nem szabad hiányoznia. Figyelem! Mindig a zöld védőjegyre, mint fennebb látható! Cim: Thierry A. "Védanyál" győgytára. Pregrada bel Rohitsch. 12 kis, vagy 6 kettős üveg ára bérmentve Ausztria—Magyarország minden állomására 5 K. Bosznia—Horcogovinába 12 üveg kis, vagy 6 kettősüveg 5 K-60 f. Kevesebb, mint 12 kis, vagy 6 kettősüveg nem küldetik. Csak a pénz előleges beküldése ellenében vagy utánvétellel.

Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bel Rohitsch.

Hamisítványok és hatóságilag nem engedélyezett balzsamok más védőjeggyel. vétele és ujra eladása törvényileg tilos. Oly rendelések, melyekkel a pénz egyidejűleg utalványozva van mindenedek előtt, rögtön elküldetnek.

Az egyedül valódi Thierry-féle centifolia-kenőcs ereje és hatása.

Ezen kenőccsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csontsu teljesen meggyógyult, utabban pedig egy 22 éves, súlyos, rákszerű betegség.

Megakadályozza a vérmérgezést, műtetét fölőselegessé tesz.

A valódi centifolia kenőcs alkalmazását nyer: a gyermekágyas asszonyok mellgyu lúdasánál, a tejfolyás megakadásánál, mellkeményedésnél, orbáncnál, mindenféle régi bajnál, nyit láb vagy csontnál, sebkénél, sós esz, dagadt lábnál, még csont szund is; ütött, szurt, lött, vágott- és zuzottsebkénél; minden idegen test kivételére, mint: üveg- és faszilánk, homok, vágószér, tűske stb.; minden fekélynek, kelevény, karbunkulus, vaddépszödményeknél, még ráknál is, új és körömméregnél hólyagnál sebesebből lábnál, mindennemű égési sebnél, elfagyott tagoknál, a betegek fokvős okozta fölőselegességénél, kelésekénél a nyakon, vérkőlésekénél, a gyermek fülfolyásánál és sebeinél stb. Legjobb szer rovarcsap ellen, téli időszakban. 2 doboznál kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak a pénz előleges beküldése ellen, vagy utánvétellel. 2 tégely ára 3 K-60 f. Minden tégelybe be kell égetve lenni a cég nevének „Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada.” Egyedül beszerzési forrás: Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bel Rohitsch.

Teljes meggyőződést szerezhet rögtön arról, hogy Thierry A. gyógyszerész balzsama és centifolia kenőcs megbecsülhetetlen szerek, ha megszerzi a család tanácsadót, mely több ezer eredeti hálaírat tartalmaz. Ezen könyv megküldése bérmentve történik 40 fillérnek pénzben vagy bérlegben való beküldése ellenében. A balzsam megrendelése a könyvet megkapják díjtalanul mellette. Az én egyedül valódi készítményeim hamisított és a hamisítványok árulását kérem megnevezni, a büntetőtörvényes intézkedések megtétele végett. **Raktár Budapeston Török József győgytára és D. Egger Leo győgytára, Vértos L. Lugos és az összes győgyzertárakban.**

Hirdetmény.

Ertesítjük a t. cz. közönséget, hogy Sátoraljujhelyben és nagyobb vidéki városokban levő házakra, továbbá földbirtokokra

10—70 évig terjedő

Zörlesztéses kölcsönöket

eszközünk.

Az ide vonatkozó közelebbi felvilágosítások hivatalos helyiségünkben megszerezhetők.

Sátoraljujhelyi

Polgári Zakarékpenztár és Kitelegylet.

Földbirtokosok, gazdák és malomtulajdonosok

figyelmébe!

Eladó egy 2½—3 lóerejű gőzmotor, egy tengeri morzsoló gőz vagy járgány hajtásra, egy konkolyozó, egy kaszáló gép, körfűrészek, hengerek, sziták telvonók, tisztítók, tartalék hengerek, egy 12 lóerejű Robey-gőzgép, cséplő garnitúrák, egy teljes olaj malom berendezés, mindez keveset használva, ujonnan kijavítva, kedvező fizetési feltételek mellett.

Elvállalok mindenféle **gépjavításokat, malomberendezéseket és hengerovatkolást** olcsón, gyorsan és pontosan.

Reismann Károly

gépműhelye és gépraktára a Dohánygyár háta mögött, a régi ref. temető közben.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és nyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak **EGGER mellpasztillái,**

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek, Doboza 1 K. és 2 K. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szerküldési raktár

„Nádor”
gyógyszertár
Bpest, VI. Váczikörút

Éljen!

Egger mellpasztillái csakhamar meggyógyítottak.

Sátoraljujhelyben kapható: Kádár Gyula, Kincsessy Péter, Widder Gyula, Homonnai: Szekerács Aladár, Fábian Arnold, Nagymihály: Szölösi Sándor, Tolvágy Imre.

Minden okos háziasszony

STELLA (élesztő helyett)

sütőporral süti tésztaját.

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben.

LEOPOLD GYULA hirdetői irodája által. Budapest, Erzsébet-körút 64. Szakkvartélyági Pontosság!

MINDEN HÖLGY ELŐNYE
olcsón és a mellett még divatosan és elegánsan ruházódni. **Saját érdekében** kérje ezért dustartalmu **mita-győjteményünket**, melyet megkínálunk végeztetve legyél és barmenbe küld a **WIENER MODEN UNION**
Bécs, I., Schottenring 10

TOKAJI CHINA-VASBOR.
KRIEGER-féle
Valódi tokaji borból készült, tehát nem tévesztendő össze más készítményekkel. Iradókiváltsággal készült, tisztulós és erősítő. Kis üveg ára 320 kor Nagy üveg 6 kor - Kapható győgytárakban Postán küldi. **KORONA-GYŐGYTERTÁR** Budapest, Mátyás-tér.

Császárfürdő
Elsőrangú kén-szulfid gyógyfürdő páratlan gőzfürdővel, legmodernebb közös és külön iszapfürdővel, pompás ásványvíz-uzsodákkal, kórházok, villamos víz-, szennyvíz- és napfürdővel.
300 kényelmes lakosztóval. A legszolidabb készítés.
téli és nyári gyógyhely **BUDAPESTEN.**
Prospektus kívánatrangylen és barmenve.

SZIMON ISTVAN FÉLE GYŐYEREJŰ SÓS-BORSZESZ
MINDENÜTT KAPHATÓ

Szőnyegek
takarás függönyök
Bátorszázek estakéllőgyönyök
Szőnyeg **S. SCHEIN** és társai
WILHELM, I. Bausenmarkt 12.
Donaufeldm közp. ARJEGYZEK
Ingeny és barmenve

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningene**
HAJFESTŐ-SZERREL

PLATSCHEK VILMOS
elismert legolcsóbb, legszolidabb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

Dr. Kovács kóspasztája
3 nap alatt biztosan hat. Tégelye K 1 20
Dr. Kovács győgytára Bpest, Gyár-é. 17.

HOTEL PARIS SZÁLLODA
Szállás SIMON PÁL
BUDAPEST, VI., VACZI-KÖRÚT 23. SZ.
100 szoba 2-20 K-tól fejtebb sziszolgálással és villanyvilágítással egyttel. Fürdő, elegáns kávéház, étterem és sörtécsarnok a házban. Vilmos vasuti megállóhely a szomszéd pályaudvarról és saját kiz.

"SMITH PREMIER"
képviselek keresetnek.
BUDAPEST ANDRÁSSY-UTCA
A **VILÁG LEGJOBB IRÓGÉPE.**

SMITH PREMIER N°5
képes árjegyzék ingyen.

BALASSA FÉLE UGORKATE.
Pátlánás, kiütés, szepő, májfoltt, sőt ráncok is eltűnnek az arczról a valódi angol használatá által.
Egy üveg ára 2 korona.
Hozzá ugorkaszappan 1 k, püder 1 20, K.
Főosztály: **BALASSA KORNÉL** győgytára Bpest-Erzsébetváros.
KATZER
Mérészv társaság megővő-intézete az első és legnagyobb 1/2 millió részvény-tőke.
Budapest, Ó-utca 42, 44 (szaját ház), 45, 46, és Uj-utca 43.
Katzér szőrmearú a egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.

KISS SZERENCSEJE NAGY
1000000
VÁSÁROLJON CSAKI **KISS-FÉLE**
SZERENCSE-SORSJEGYET
KISS KÁROLY és TÁRSA
BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 19

A MÁLNÁSI SICULIA GYŐGYFORRÁS
SZAKVÉLEMÉNY.
kiváló összetételű égvényes sós savanyvíz, amely tapasztalatlan szerint megbízható győgyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélszatorna hurutos bántalmánál, ugy-szintén a húgy és ivarszervek hurutos és vérpangásos bántalmánál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atoniájára és a hasi vérbőségbl eredő májbajok ellen. A „Siculia”-forrás belső használatának fűrdéssel való egyesítése oszlato hatást lejt ki a női medence szervek idült izzadmányainál. A tüdőgümőkör kezdetleges eseteiben, valamint a gümős-görvényes nyirkmirigy dagadtatok ellen jó sikertel alkalmazható. Czelészert segédeszközt képez az elhízás és idült köszvény győgyításában is. Ezen sokoldalú használhatóságánál fogva méltán számot tarthat az orvosok figyelmére.
Budapest, 1905. január 8.
Dr. Korányi Frigyes.
egyregetl tanár, főorvosbírói tag a M Tud Akad tagja stb. stb.
Szállás és kizetés tulajdonos „SICULIA” termeszert szomszéd szőrt gyár a MÁLNÁSI-ERDŐN Háromszék stb. Cím: SICULIA, MÁlnásfürdő. Póráktárak Budapest: IV., Múzeum-körút 7., és minden nagyobb városban.
Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!

Szénásy szab. Árpád RAJZ-ESZKÖZ.
az összes közép-iskolákban a legjobban használt
MAGYAR KÖRZŐ
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Hirdetmény
Erteítjük a t-cz közönséget, hogy földbirtokokra és Sátoraljaújrhelyben lévő házakra
10-75 évig terjedő
törlesztéses kölcsönöket
nyújtunk és fennálló régiebb kölcsönöket olcsóbbakra átvátoztatunk.
Zemlékmegyvei kereskedelmi-, ipar- termény- és hitelbank
Sátoraljaújrhely.

Üzlet megnyitás.
Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy a helyi piacon, a Rákóczi-utcán, Waller József ur újonnan épült emeletes házában a mai kornak teljesen megfelelő **uri-divat és fehérmű üzlettel egybekötött angol férfi szabóságot**
nyitottam, ahol a legfinomabb és legdivatosabb valódi angol ruhászöveteket állandóan raktáron tartok s melyeket személyes felügye- letem alatt saját műhelyemben dolgoztatok fel.
Amidőn bátor vágyok a n. é. közönség b. figyelmét arra felhívni, hogy a nálam elkészített ruhák a legjobb munkaerővel, leg- finomabb kiállítással, a legmodernebb szabás és jutányos árak mel- lett készülnek, egyszersmind azon kényelmet is nyújtom, hogy üz- letemben mindnemű férfi divatcikkekkel és pedig:
Valódi angol kemény és olasz puhakalapokat, fehérműveket, harisnyákat, zsebkendőket, nyakkendőket, keztüket, cipőket, esőernyő- ket, sábotokat, alsó ingeket és lábravalókat, vadász sapkákat, kalá- pokat és harisnyákat, angol utazó pláideket, kocsiakarókat, gummi- köpenyeket, bőrkabátokat, vadász mellényeket, borsapkákat, hajtó keztüket, utazó bőrdöket, eigarett, szivar-, oldal- és zseb pénzár- czákat, párizsi Roger és Gallé-féle illatszereket és szappanokat, valamint minden e szakmába vágó cikkekkel állandóan raktáron tartok a legfinomabb minőség és kivitelben.
Nem szükséges tehát az egyes cikkekért több ógot felke- resni akkor: amidőn nálam mindennemű cikkek, csipőtől kalapig, illetve „tetőtől talpig” beszereshetők.
Egyenruhákat rendelés után készítik és minden az egyenruhá- zathoz szükséges hozzávalókat, valamint: sapkákat, portopekat, nyak- szegőlyeket, keztüket stb. szintén raktáron tartok.
Levél útján meghívásra szabásomat saját költségemen küldöm a rendelések felvétele végett.
Amidőn vállalatom szives támogatását kérem, egyszersmind biztosítom a nagyérdemű közönséget a legszolidabb kiszolgáláseről és maradtam
kiváló tisztelettel:
KEREKES PÁL.

PÉCSI SÁMUEL
BUDAPEST, VI. Gyár-utca 48. szám.
Benzin-motorok és gazdasági gépek gyári raktára.
Benzin-motorok, Ben zin lokomobilok és cséplőkészletek, nyersolaj-motorok, szivóázmotor berendezések és mindennemű gazdasági gépek.
Elsőrcndű gyártmányok, mérsékelt árak és kedvező fizetési feltételek.
Árjegyzék ingyen, közvetítők díjaztatnak.

1905. december hó 31-ig. **Nagy karácsonyi alkalmi vásár!!!** 1905. december hó 31-ig.
Szegő Sándor divatáruházban **Sátoraljaujhely, Főtér.**

Több mint 500 drb. selyem, gyapju és flanell blous ujdonságok alkalmi árban!

Férfi és női fehérműek, nyakkendők, keztüi, harisnya és zsebkendők, női és gyermek kötények, angol aljak és pongyolák, elegáns
 jouponok, övek, ridikülök, valódi amerikai fűzők, csipke, szalag, ruhadíszek, szörme és jágerárak óriási választékban!!!

Kézimunkák helyszűke miatt mélyen áron alul!

Kizárólagos ujdonságok! **Az összes cikkek ez idénről valók!**

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű
 közönséget, hogy **üzletemben**

csemege-, gyógy- és asztali borok, továbbá
 szilvórium különlegességek, cognac és
 liqueurök kaphatók.

Zokajhegyaljai borokkivitele
 Sátoraljaujhely, Korona-utca
Hartstein Majer.

Könyvnyomdánkban

egy tanuló
 felvétetik.

Tanuló felvétetik

Schwarez D. Ignác
 vaskereskedésben
 Sátoraljaujhely.

Tulhalmozott

raktáram miatt x

árúimat

minden elfogadható

ár mellett elárusítom.

Tisztelettel

WESSELY MÓR
 férfi és női ruhaáruháza.

Értesítés.

Üzlethelyi-égemet házamnak lebontása és pénzügyi palotává építése miatt legkésőbbben

==== 1906. február hó 15-éig ====

ki kell ürítenem — más helyiséget pedig nem kaphatok — árukészletem kiárusítását határoztam el, de ne
 mint végeladást, mert arra készült silány áruval nem rendelkezem, hanem a nálam megszokott rendes reális portékával.

Készletemet tisztelt vevőimnek oly előnyös árban óhajtóm három hónap alatt eladni, hogy azt jutányos
 voltánál fogva, a szükségleten kívül, a közel jövőre is beszerezhetik.

Raktárom a legjobb és legdivatosabb árukkal van felszerelve, miért is ajánlatos a szükséglet mielőbbi
 fedezése.

A nagyérdemű közönség b. látogatását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

SCHÖN SÁNDOR
 Sátoraljaujhely.